

12th HA National Forum Proceedings

C25

ออกแบบการเรียนรู้ในความต่าง สู่การสร้างสรรค์ ความสัมพันธ์ใหม่

18 มีนาคม 2554 เวลา 10.30-12.00 น.

ห้อง Sapphire 5

ดร.สรยุทธ

รัตนพจนารถ

คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

คุณธีระพล

เต็มอุดม

กลุ่มจิตตปัญญาวิถี

ดร.เพ็ญพรรณ

ขจรศิลป์

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

การอ้างอิง

ธีระพล เต็มอุดม, เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์, สรยุทธ รัตนพจนารถ “ออกแบบการเรียนรู้ใน
ความต่าง สู่การสร้างสรรค์ความสัมพันธ์ใหม่.” 12th HA National Forum
Proceedings. สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน),
www.ha.or.th, 2554.

(ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) ครับสวัสดิ์นะครับ ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน เพื่อนๆ ทุกคน เตียวอยากชวนพวกเราทำกิจกรรมสั้นๆ ชักนิตหนึ่งครับ ด้วยเมื่อไม่นานนี้เพื่อนของเราที่อยู่ต่างประเทศได้รับประสบการณ์รุนแรงแผ่นดินไหว และก็มีสินามิ อยากให้เราได้อยู่กับตัวเองและได้ส่งกำลังใจกันสักหน่อยนะครับ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่เรานำไปใช้กับที่วิทยาลัยต่างๆ ที่ไปจัดเวิร์คช็อปต่างๆ รวมถึงในชั้นเรียนหน่วยงานองค์กรที่เราไปจัดเวิร์คช็อป จัดเทรนนิ่ง ทำโอดี ทำอะไรต่างๆ ให้ ก็ให้เราได้ลองชักหน่อยกันนะครับ ครับอยากให้เรานั่งอยู่ในท่าสบายนะครับ หลังตรง จะพังกก็ได้หรือไม่พังกก็ได้ อยากให้เราได้ลองวางเท้าทั้งสองข้างลงบนพื้น ใครมีของอะไรที่วางอยู่ในมือก็อาจจะวางไว้ที่พื้นหรือวางไว้ที่เก้าอี้ข้างๆ ก่อนก็ได้ครับ ถ้าเป็นไปได้ก็อยากเชิญพวกเราปิดเสียงสัญญาณมือถือชักหน่อยนะครับ ให้เราหายใจเข้าลึกๆ หายใจออกยาวๆ สบายๆ อย่างผ่อนคลายซัก 2 ครั้ง การที่เราแค่ได้หายใจเข้าช้าๆ หายใจออกช้าๆ ก็จะนำพาความสุขมาอยู่ปัจจุบันขณะได้ทันที เชิญชวนให้พวกเราได้ค่อยๆ กลับตาลงนะครับ ในขณะที่เราได้นั่งอย่างสบายๆ มีร่างกายสุขภาพพลานามัยที่อย่างน้อยก็ดีพอที่ได้นำพาพวกเรามาอยู่รวมกันในวันนี้ มีเพื่อนร่วมโลกของเราหลายคนอาจจะไกลออกไปกำลังประสบภัยพิบัติอย่างรุนแรง บางคนก็เสียชีวิต เสียมิตร บ้านเรือน อาชีพ ความปรกติสุขของชีวิต อยากให้เราไปสัมผัสถึงความรักความเมตตาอันไพศาลในใจของเราเนะครับ พร้อมกับอาจจะยิ้มน้อยๆ เข้าไปสัมผัสถึงพลังอันดีงามในใจของเรา แล้วก็ส่งไปยังเพื่อนร่วมโลกของเราที่อยู่ที่ยูกัน หรือว่าญาติๆ ของเขาที่กระจายอยู่ทั่วโลก ขอให้เราได้ส่งความรักความปรารถนาดีไปพร้อมกับเสียงระฆังนี้นะครับ และขณะที่เราได้นั่งอยู่ในห้องประชุมนี้มารวมเรียนรู้ Session ที่แตกต่างกันหลากหลาย เราได้อยู่ที่นี่ได้ก็เพราะว่ามีคนจำนวนไม่น้อยที่ Support เรา คอยสนับสนุนเรา ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวของเราที่อยู่ที่บ้าน อาจจะมีคนคอยดูแลลูกของเรา พ่อแม่ของเรา บ้านของเรา หรือว่าสัตว์เลี้ยงของเรา อีกเพื่อนที่ทำงานที่คอยดูแลแบ่งปันงานรับผิดชอบงานที่เราเคยรับผิดชอบอยู่ปกติ ทำให้เรามีโอกาสร่วมเรียนรู้กันได้ ขอให้เราได้ส่งความรักความปรารถนาดีไปให้กับครอบครัวของเรา แล้วก็เพื่อนๆ ของเราที่ไม่ได้อยู่ใน

ห้องนี้ ไปพร้อมกับเสียงระฆังนี้ ถ้าขยับใกล้เข้ามา มีเพื่อนของเราที่อยู่ในห้องนี้
ร่วมกัน บางคนได้เดินทางมาพร้อมกับเรา หรือบางคนอาจจะเดินทางมาคนเดียว
แต่มารู้จักกัน รวมไปถึงคนที่อยู่ในห้องนี้ เราอาจจะไม่รู้จักชื่อ อาจจะไม่เคยเห็น
หน้าเขา แต่ว่าเขาก็เป็นคนที่ต้องการความสุข แล้วก็อยากจะพันทุกข์ ร่วมกัน
เช่นเดียวกับเรา พร้อมกับเสียงระฆังนี้ ขอให้เราได้ส่งความรักความปรารถนาดี
ไปให้เขา และใกล้เข้ามาจนกระทั่งซิดกายของเรา ซิดใจของเรา ก็คือตัวของเรา
ตัวของเรานั้นก็ต้องการความรักความเข้าใจ ต้องการความรักความปรารถนาดี
เช่นเดียวกัน บางครั้งเราทำงานข้างนอกใส่ใจกับสิ่งข้างนอกจนลืมที่จะดูแล ลืม
ที่จะให้ความเข้าใจตัวเราเอง ขอให้เราได้ส่งความรักความปรารถนาดี การดูแล
เอาใจใส่ไปให้กับตัวเราพร้อมกับเสียงระฆังนี้นะครับ ให้พวกเราค่อยๆ ลืมตาขึ้น
นะครับ ก็สวัสดิ์ครับ ยินดีต้อนรับสู่ห้องนี้อีกครั้งหนึ่งครับ (คุณธีรพล เต็มอุดม)
เราอยากจะแนะนำตัวซักเล็กน้อยครับ แล้วก็สร้างบรรยากาศที่คุ้นเคย เพราะ
คิดว่าจะเป็นการพูดคุยกันฉันท์พี่น้องที่เคยร่วมเดินทางกันมา แต่ไม่รู้ว่าจะใครจะ
แนะนำตัวเองก่อนดี Lady first ไหม หรือว่าจะเป็น Gentlemen before (ดร.
เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) อะอีกเล็กน้อยนะคะ ตัวเองเป็นพยาบาลคะ แล้วก็
มีความคุ้นเคยนะคะ วันนี้ดีใจที่ได้มา แล้วก็ได้เห็นได้ทราบจากผู้ประสานงานว่า
อย่างน้อยแปดสิบเปอร์เซ็นต์เป็นเพื่อนๆพยาบาล สำหรับตนเองนั้นเรียน
ทางด้านการศึกษาจากรั้วแถวๆ ทุมนะคะ จบปริญญาเอกที่นั่น แล้วก็ได้มา
ทำงานตรงกับสาขาที่ตัวเองต้องการก็คือ ในการดูแลนักศึกษาอยู่ที่วิทยาลัย
พยาบาล อยู่ในตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักศึกษา (คุณธีระพล เต็ม
อุดม) เป็นธรรมเนียมของเราครับ ที่อยากจะขอแนะนำเพิ่มเติมอีกซักเล็กน้อย
อาจารย์เพ็ญพรรณ ที่นั่งอยู่ด้านขวามือของผม ที่ผมและอาจารย์เอเซียจะเรียก
กันเองว่าอาจารย์อู๋ อาจารย์อู๋เป็นคนที่เราได้ไปรู้จัก และไปได้สัมผัสกับ
อาจารย์ที่วิทยาลัยพยาบาล เราารู้สึกว่าอาจารย์อู๋เป็นอาจารย์แม่ของน้องๆ จริงๆ
นะ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) แม่แต่อายุน้อยนะคะ (คุณธีระพล เต็มอุดม) เป็น
คุณแม่ยังสาว เราเห็นความทุ่มเทและการอุทิศเวลา และความสนใจทั้งหมดที่
อาจารย์มีให้กับนักศึกษา ให้กับลูกศิษย์ของอาจารย์มากมาย เป็นคนหนึ่งที่ผม
มั่นใจเรียกได้อย่างเต็มปากว่า เป็นครูที่แท้ จริงๆ ครับ เชิญอาจารย์เอเซียคน

ต่อไปเลยไหมครับ ผมก่อนก็ได้ เดี่ยวเราเรียงมาทางด้านนี้ตามลำดับนะครับ
ผมชื่อเล่น ชื่อหนุ่มนะครับ หลายท่านอาจจะเคยรู้จัก อาจจะเคยเจอกันตอนที่ไป
งานเวิร์คช็อปบ้าง โดยหลักตอนนี้ทำงานเป็นกระบวนกร โดยใช้กระบวนการ
จิตตปัญญาศึกษา นอกเหนือจากงานกระบวนการที่ดูแลจัด In house ให้กับ
บางองค์กรแล้ว มีงานเขียนบ้างเป็นระยะๆ เดี่ยวนี้มีเขียนให้ทุกเดือนที่กรุงเทพ
ธุรกิจ ทุกวันอาทิตย์ที่สี่ของเดือนในกายใจ ก่อนหน้านี้ทำงานบริหารโครงการ
แผนงานมาหลายอย่างเกี่ยวข้องกับทางด้านสุขภาวะทางจิตวิญญาณ (ดร.สร
ยุทธ รัตนพจนารถ) ผมเสริมอาจารย์หนุ่มนิดหนึ่ง ผมอยู่ในแวดวงการศึกษามา
ค่อนข้างพอสมควร เห็นคนที่มี Learning Curve หรือว่าคนที่มีความสามารถในการ
เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ได้เร็วมากอยู่หลายคน ผมรู้สึกว่าอาจารย์หนุ่มเป็นคนที่มี
ภาษาฝรั่งเรียกว่า Paradigm Shift คนที่ใช้คำว่า Paradigm คนแรกคือโทมัส
คูล เขาพูดถึง Paradigm ว่าเป็นคนที่ข้ามจาก Field หนึ่งไปสู่อีก Field แล้วก็
เรียนรู้และนำพาความรู้ใหม่ๆ มา ผมคิดว่าอาจารย์หนุ่มมีคุณภาพที่โดดเด่นมาก
จากเดิมที่ทำภาคธุรกิจมาก่อน แล้วก็มาจับเรื่องกระบวนการเรียนรู้เรื่อง
สุขภาพเรื่องอะไรต่างๆ เป็นคนที่มี Learning Curve เรียนได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมี
คุณลักษณะหลายอย่างที่มีก็จะแตกต่างจากกลุ่ม ทำให้ไปเสริมเวลาที่ไปจัดการ
กระบวนการเรียนรู้ต่างๆ เป็นสิ่งที่ทำให้ผมประทับใจมาก (คุณธีระพล เต็ม
อุดม) อาจารย์แนะนำตัวเองบ้างดีไหม (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) ผมชื่อจริงชื่อ
สรยุทธนะครับ ชื่อเล่นชื่อเอเซีย เป็นอาจารย์อยู่ที่คณะวิทย์ มหิดล ตอนนี้อยู่กำลัง
สนใจเรื่องจิตสำนึกใหม่ ผมก็เป็นสมาชิกกลุ่มจิตวิวัฒน์เช่นเดียวกับอาจารย์
หนุ่ม แล้วกลุ่มก็เชื่อว่าโลกของเรามาถึงวิกฤตแล้ว และวิกฤตนี้ก็ไม่สามารถแก้
ได้ด้วยปัญหาทางเทคนิค แต่ต้องแก้เรื่องกระบวนการทัศน์ เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่
สนใจมา ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า ตอนเรียนจบปริญญาตรีที่มหิดลและไปต่อ
ปริญญาเอกที่อเมริกาที่เมล ได้มาเรียนรู้ทำวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้กับ
ท้องถิ่นกับปราชญ์บ้านที่อีสาน ทำให้เราเห็นความรู้ในที่ต่างๆ ทำให้รู้สึกว่าที่เรา
ไปเรียนมาสถาบันต่างๆ เหล่านี้ไม่ได้นำมาซึ่ง มันขาดชิ้นส่วนบางอย่างที่จำเป็น
สำหรับการแก้ไขปัญหาโลก ทำให้มาสนใจเรื่องนี้อยู่ในปัจจุบัน (ดร.เพ็ญพรรณ
ขจรศิลป์) จะขออนุญาตสักนิดเนื่องจากว่าอยากจะพูดคุย และเล่าให้ฟัง ให้

หลายๆท่านได้รู้จัก เพราะว่าตัวเองเป็นพยาบาล คำว่าพยาบาลกับความเอื้ออาทรกับคำว่าใส่ใจในความเป็นมนุษย์เป็นเรื่องปกติของการเป็นพยาบาล และโดยเฉพาะของการเป็นผู้หญิง แต่สิ่งหนึ่งที่พบและได้มีโอกาสใกล้ชิดอีกครั้งกับท่านอาจารย์เอเซียก็คือ ท่านเป็นผู้ชายเรียนสายวิทยาศาสตร์ แต่ไม่ใช่เป็นสายวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดูแล ไม่ใช่วิทยาศาสตร์สุขภาพ ทำไมท่านถึงได้เป็นคนเวลาที่เข้าใกล้แล้วมีความรู้สึก ว่า เออเนี่ยแหละมนุษย์ ไม่ใช่หุ่นยนต์ และนี่คือสิ่งที่ตัวเองประทับใจในกระบวนการท่านนี้ที่มีโอกาสได้สัมผัสหลาย ๆ ครั้ง ได้อยู่ใกล้ๆ ได้ทำกิจกรรม หรือได้แอบมองเวลาที่ตัวเองได้ไปทำเวิร์คช็อปและในลักษณะที่เป็นทั้งผู้ร่วมในกิจกรรมนั้นและก็เป็นผู้จัดที่เชิญท่านมาเป็นกระบวนการจะมีความรู้สึกแบบนั้น อาจารย์คงไม่เคยรู้มั้งจะได้มีโอกาสเปิดใจในช่วงนี้ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ)ขอบคุณครับ เพิ่งจะทราบว่าถูกแอบมองเหมือนกัน (คุณธีระพล เต็มอุดม)ก็อยากทำความรู้จักกันคร่าวๆ แต่ที่นี้เวลาก็มีจำกัดมาก เราไม่สามารถให้ทุกท่านบอกชื่อ แล้วก็บอกว่าวันนี้เป็นไงบ้างครับ คาดหวังอะไรบ้าง ดินแดนอะไรบ้างได้ เราก็มีวิธีจะทำความรู้จักกัน อย่างไรดีครับ อาจารย์เอเซีย เดี่ยวลืมนะครับไปครับเพื่อท่านที่ยังไม่ทราบอาจารย์ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ คือชื่อเล่นชื่อเอเซีย นะครับ เราจะเรียกกันติดปากจนบางครั้งไปงานอื่นจะมีคนบอกว่าอาจารย์สรยุทธอยู่ที่นี่ แล้วอาจารย์เอเซียอยู่ไหน เป็นคนเดียวกันนะครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) ค่ะครั้งแรกที่ประสานงานกันก็งงๆ เหมือนกันนะคะนึกว่าชื่อเอเซียชื่อจริง เป็นชื่อเล่น (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) ครับถ้าอย่างนั้นเราสำรวจกันซักหน่อยแล้วกันนะครับว่าในบรรดาพวกเราที่อยู่ในห้องมีใครบ้างที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบหรือว่าได้ดูแลในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ในองค์กรของเรา ไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลหรือว่าสถานประกอบการต่างๆ มีใครบ้างครับที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง มีอยู่จำนวนหนึ่งแล้วใครคิดว่าถึงแม้เราไม่ได้มีตำแหน่งแต่มีบางครั้งหรือหลายครั้งที่เราต้องเข้าไปดูแลแล้วเราจะสร้างกระบวนการเรียนรู้ในกลุ่มของเราในเพื่อนของเรา หรือในองค์กรของเราอย่างไรบ้างครับ (คุณธีระพล เต็มอุดม)เกือบทั้งห้องเลยอาจารย์เอเซีย (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์)งั้นตรงเป้าหมายนะคะอาจารย์ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) ครับหรืออย่างน้อยใครมีลูกมีหลานก็ต้องตกที่นั่งตรงนี้แน่นอน แล้ว

จะสร้างการเรียนรู้ให้กับลูกให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ได้อย่างไร รู้สึกว่าคนส่วนใหญ่ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ แล้วอยากจะถามอีกซักข้อหนึ่ง ใครบ้างที่รู้สึกว่าตัวเองเผชิญโจทย์หรือความยากเวลาคนที่อยู่ในกลุ่มที่เราจะไปช่วยเขาจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างหลากหลายกัน ไม่ว่าในเชิงวัฒนธรรม ในเชิงอายุ ในเชิงความเชื่อ ความเข้าใจ ระดับเกรดที่เขาจบมา สถิติปัญญาหรือความสนใจของเขา ต่อเรื่องเรียนรู้อะไรต่างๆ แล้วรู้สึกว่าเป็นความยาก (คุณธีระพล เต็มอุดม) ใครกำลังเผชิญความยากเช่นในประเด็นเหล่านี้อยู่บ้างครับ ขอคุณหน่อย ไม่น้อยครับ เกือบครึ่งเลยครับ สิ่งที่เราจะมาคุยกันเรื่องเหล่านี้ที่เราเผชิญอยู่ร่วมกัน เราอาจจะเคยคิดว่าประเทศไทยเราสมัยเรียนเรารู้จักกันว่า ประเทศไทยของเรามาจากเทือกเขาอันไต ซึ่งเราก็เคยคุยกันอยู่บ่อยๆว่าเทือกเขาอันไตมันอยู่ตรงไหนของโลกเรายังชี้แผนที่ยังไม่ถูกเลย เราเป็นประเทศที่นับถือศาสนาพุทธ มีลักษณะคล้ายๆกัน มีความเชื่อคล้ายๆกัน แต่ทุกวันนี้ดูเหมือนจะไม่ใช่ออย่างนั้นหรือเปล่า ดูเหมือนว่าจะมีความต่างระหว่างเรามากขึ้น ดูเหมือนว่าบางอย่างแม้แต่ว่าคนที่มาจากจังหวัดเดียวกันมาอยู่ทำงานเดียวกัน บางทีเราก็รู้สึกว่าเราต่างกันมากเหลือเกิน วันนี้เรานำเรื่องที่เรามาพบมาที่วิทยาลัยพยาบาลแห่งหนึ่ง จริงๆก็ไม่ต้องพูดว่าแห่งหนึ่งแล้วในชื่อก็มีเขียน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี เราพบว่ามีความน่าสนใจมากมาย อยากให้อาจารย์อยู่เล่าให้พวกเราฟังเกิดอะไรขึ้นบ้าง ในช่วงก่อนหน้าที่เราจะนำกระบวนการเข้าไปสภาพของที่วิทยาลัย นักศึกษาที่เข้ามาเป็นอย่างไรบ้างครับอาจารย์ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) คงใช้เวลาซักเล็กน้อยในการที่จะพูดถึงประเด็นนี้ จะพูดเป็นปัญหาซะทีเดียวก็คงไม่ใช่ มันเป็นเรื่องที่เราต้องเผชิญ ความเป็นครูนี้ ในทุกๆปีที่ผ่านมาจากวิทยาลัยพยาบาล ความแตกต่างความเฉพาะเจาะจงของทุนการศึกษาที่แต่ละทุนส่งนักศึกษาเข้ามาเรียน ความเฉพาะของทุนก็จะมี ความแตกต่างกัน เมื่อเด็กจบไปแล้ว ยกตัวอย่างเช่น เด็กสมัยก่อนจบแล้วเป็นข้าราชการเลย ปัจจุบันนี้ไม่ใช่แล้วเด็กจบแล้วไม่มีตำแหน่งราชการ เด็กสามารถที่จะไปสมัครทำงานที่ไหนก็ได้ ฉะนั้นความเฉพาะเจาะจงอย่างอื่น เช่น เด็กจบไปแล้วต้องไปอยู่ที่โรงพยาบาล แต่ปัจจุบันนี้ไม่ใช่แล้ว ตอนนี้นโยบายรัฐบาลบอกว่าเด็กจบไปแล้ว นอกจากอยู่ที่โรงพยาบาลแล้วคุณจะต้อง

เข้าไปอยู่ในรพ.สต. พุดยาคณะครพ.สต. พุดง่าย ๆ ก็อนามัยเราแหละค่ะ โดยทั่วไป เพราะฉะนั้นลักษณะของเด็กในการจบไป บุคลิกทำทางต่าง ๆ ก็จะมี ความแตกต่าง ตอนนี่ 3-4 ปีที่ผ่านมาหนักกว่าเก่าอีกค่ะ นอกจากจะมาอยู่ที่ โรงพยาบาลจะไปอยู่รพ.สต. ความต่างของ 4 ปีที่ผ่านมา ก็คืออย่างไรก็แล้วแต่ ไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลหรือรพ.สต. ทุก ๆ ปีที่วิทยาลัยพยาบาลผลิตบัณฑิต เด็กทั้งหมดจะอยู่ในจังหวัดภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคใต้ มีหมดค่ะ แต่ความแตกต่างที่เกิดขึ้นก็คือ เราจะได้นักศึกษาจาก 5 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ซึ่งความแตกต่างตรงนี้ที่ชัดเจนมากที่สุดคือ ศาสนาค่ะ เด็กที่มาเหล่านี้ จะเป็นศาสนาอิสลาม มา 100 % ศาสนาอิสลามนี้ 95 % มีมาบ้างค่ะ ศาสนา พุทธ จะเห็นได้เลยว่าความยากของเราเกิด ปกติเด็กพุทธธรรมดาอยู่ด้วยกัน มาจากพ่อแม่ครอบครัวที่แตกต่างกันปัญหาก็เกิดค่ะ เพราะเด็กพยาบาล โดยเฉพาะพยาบาลที่ผลิตในกระทรวงสาธารณสุข ปีที่ 1 นักศึกษาจะต้องอยู่ใน หอพักและถ้าไม่มีความจำเป็นก็จะไม่ออกไปอยู่ข้างนอก เด็กต้องอยู่ด้วยกันใช้ ชีวิตร่วมกัน ศาสนาพุทธไม่ยากค่ะแนวคิดหลักปฏิบัติ วิธีการ การอยู่ วัฒนธรรมไม่แตกต่างกัน เขาสามารถปรับตัวอยู่ด้วยกันได้ไม่นานประมาณ อาทิตย์สองอาทิตย์เขาก็อยู่ด้วยกันได้แล้ว ที่นี้โจทย์ของเรามาว่า เราจะรับ นักศึกษาได้ ปกติวิทยาลัยพยาบาลชลบุรีรับนักศึกษาปีหนึ่งประมาณ 100 คน ในปีนั้นปี 50 รับไปแล้ว 100 คน เราเรียกหลักสูตรปกติทั่วไป เมื่อรับไปแล้ว เดือนมิถุนายน เด็กที่จะเข้ามิถุนาผ่านกระบวนการจะเปิด ณ เดือนมิถุนา เดือน พฤษภาคมมีนโยบายจากกระทรวงสาธารณสุขบอกว่าต้องรับเด็กใต้เข้ามา เราได้ โควต้า 115 จากเดิมรับปีละ 100 ตอนนี่ขึ้นมาอีก 115 เป็น 215 คน สิ่งแรกที่ยากลำบาก ที่พักก็ไม่มี อาหารจะกินอะไร ปกติเรากินอาหารแบบพุทธตอนนี่ ต้องมีอาหารอิสลาม อาหารอิสลามเป็นอาหารที่ถ้าเราไม่เข้าใจเขา เราจะมี ความรู้สึกว่าเขายากลำบากทำไมต้องยุ่งยากขนาดนี้ แต่หลังจากที่ตัวเองได้เข้าไปรู้และได้มีโอกาสเข้าไปประชุม จะรู้เลยว่านี่คือความเชื่อของเขาซึ่งก็ เหมือนกับเราที่เรามีความเชื่อ นี่แหละค่ะความยาก (คุณธีระพล เต็มอุดม) อาจารย์รับโครงการนี้ไม่ได้เจอแต่ที่วิทยาลัยพยาบาลชลบุรีที่เดียว (ดร.เพ็ญ พรธณ ขจรศิลป์)ทุกที่ค่ะทั่วประเทศ 3,000 คน กระจายอยู่ทั่วประเทศ

เพราะฉะนั้นแต่ละวิทยาลัยก็จะเจอเหมือนกัน ฉะนั้นสิ่งหนึ่งที่เป็นความยากของเราก็คือ ศาสนาแตกต่างกัน วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน พูดยากๆจะกินอยู่หลับนอนไม่เหมือนกันเลย เพราะฉะนั้นในบทบาทหน้าที่ของตัวเองที่ต้องเตรียมสถานที่พัก ที่อยู่ ที่กิน ที่นอนต่างๆเหล่านี้ ต้องคิดใหม่ ต้องประชุมใหม่ ต้องจัดการใหม่ สปช. ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของกระทรวงสาธารณสุขที่ดูแลพวกเราเชิญอาจารย์ที่ดูแลเกี่ยวกับนักศึกษาทั้งหมดมาประชุมว่าเราจะดูแลและจะจัดการปัญหาตรงนี้อย่างไร ซึ่งก็เป็นแค่แนวทาง ถึงเวลาทำจริงๆแล้วแต่ละวิทยาลัยก็มีความต่างอยู่อีก สถานที่ พื้นที่ บางวิทยาลัยก็เป็นวิทยาลัยเก่าแก่ ก็โอ้โฮ สถานที่ใหญ่โต วิทยาลัยเราเป็นวิทยาลัยที่ไม่ได้เก่าแก่มากสถานที่ก็มีพอสำหรับ 100 คน รับเข้าไป 215 นักศึกษาปกติรู้สึกตระหนกว่าตัวเองจะอยู่อย่างไร นี่คือโจทย์ของความยาก ความยากต่อไปคือ สถาบันพยาบาลต้องได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขออกแบบสอบถามไปตามมหาวิทยาลัยว่าท่านสามารถที่จะรับเด็กในโครงการนี้ ใน 3,000 คน เข้าไปเรียนได้สถาบันละกี่คน คำตอบของมหาวิทยาลัย 3 คน 5 คน อย่างมาก 10 คน เพราะฉะนั้น 3,000 คน อยู่ตามมหาวิทยาลัยทั่วไปแล้ว ถ้าลงตามทุกมหาวิทยาลัยยังไม่ได้ถึง 1,000 คน เพราะนั้นเป็นคำตอบสุดท้ายค่ะ ในเมื่อพยาบาลกระทรวงสาธารณสุขเขาบอกต้องทำได้ทุกอย่าง อาจารย์ต้องทำได้ทุกอย่าง กระจายลงเลยละวิทยาลัยพยาบาลทั้งหมด 29 วิทยาลัย มี 23 วิทยาลัยที่สามารถรับได้ รับวิทยาลัยละ 100 คน 50 คน บางวิทยาลัยโดนเข้าไป 200 คนอัดเข้าไป จากเดิมจัด Class เรียน Class เดียวก็เป็น 3 Class เมื่อสภาการพยาบาลบอกว่าคุณเป็นสถาบันการศึกษาพยาบาลนะคุณจะต้องมีมาตรฐาน นี่ล่ะคะผลมันกำลังจะเกิดในปีนี้ได้ก็จบแล้วต้องสอบ เพราะฉะนั้นความยากคือการจัดการเรียนการสอน ที่ผ่านมาเคยจัดสอน 100 กลายเป็นจัดสอน 200 กว่า อาจารย์มีอยู่เท่านี้ค่ะ 40 คนจะต้อง Split ออกไปสอนเด็กเหล่านี้ สิ่งสำคัญที่สุดเด็กกระบวนการตรงนี้ได้ความเอื้อเพื่อหลายอย่าง ซึ่งเราเข้าใจในนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขก็คือว่าเด็กเหล่านี้ไม่ผ่านกระบวนการสอบเข้าเหมือนกับเด็กพยาบาลปกติ นั่นก็คือลักษณะการสอบเข้าก็จะเอื้อให้ มีการบวกคะแนนให้ ถ้าเป็นบุตรของผู้ประสบปัญหารุนแรงภาคใต้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นคือเด็ก

บางคนอ่านภาษาอังกฤษไม่ออก ซึ่งการเรียนพยาบาลเพราะวิชาแรกที่มาเรียน Anatomy ไม่ได้เลยอะ ท่องไม่ได้ A B C บางคนเขียนไม่ได้ เพราะฉะนั้นก่อนเปิดเทอมเด็กเหล่านี้ก็ต้องมาถูก Train สอนใหม่ทั้งหมด นั่นคือกระบวนการที่เราเห็นถึงความยากอะ (คุณธีระพล เต็มอุดม) อาจารย์พูดถึงความยากในเชิงโครงสร้าง ในเชิงอาคาร การจัดการเรียนการสอนอะไรต่างๆ แล้วมันยากในเรื่องของความสัมพันธ์อะไรอย่างไบบ้างไหมครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) ประเด็นที่พูดไปเมื่อสักครู่นี้คือประเด็นของการเตรียมพร้อมสิ่งภายนอกที่เขาจะต้องได้ปัจจัย 4 แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือความรู้สึกข้างใน สิ่งที่เกิดจากคนที่ไม่เคยอยู่ด้วยกัน แน่นนอนนะคะศาสนาอิสลามก็เป็นศาสนาหนึ่ง ศาสนาพุทธก็เป็นศาสนาหนึ่ง ในกลุ่มคนอิสลามก็จะอยู่ในสังคมของอิสลาม กลุ่มคนของพุทธก็จะอยู่ในสังคมพุทธ จะมีกิจกรรมในชุมชนที่จะมาสร้างสัมพันธ์ภาพกันบ้าง แต่ก็ยังอยู่ในขอบเขตกลางวัน กลางคืนต่างคนต่างกลับบ้าน แต่ตอนนี้ไม่ใช่แล้วคะ เด็กจะต้องอยู่ด้วยกัน กินด้วยกัน นอนด้วยกัน จะทำอย่างไรให้มันเกิดขึ้น ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของนักศึกษาพยาบาลตรงนี้จะ ทั้งเด็กอิสลามเองที่จะมาเจอกับสิ่งที่เขาไม่เคยเจอ เด็กบางคนไม่เคยออกจากจังหวัดตัวเอง อยู่แต่บ้านแล้วก็โรงเรียน บ้านแล้วก็โรงเรียน วันที่ไปรับเขาที่ส่งขาลากลับขึ้นมาเด็กบางคนตื่นตาตื่นใจมาก เพราะว่าอะไร ไม่เคยที่จะนั่งรถออกจากจังหวัดออกจากพื้นที่ตัวเอง นั่นคือประเด็นความยากอีกอย่างหนึ่งคือเรื่องความสัมพันธ์ แล้วก็ความรู้สึกของเขา (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) เขาทะเลาะกันบ้างไหมครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) มีไหม มีคะ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) แล้วทะเลาะกับอาจารย์บ้างไหมครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) มีคะ คำว่าทะเลาะหมายถึงอะไร คือความไม่เข้าใจนะคะ โดยเฉพาะเกี่ยวกับตัวเอง ตัวเองทำงานเกี่ยวกับกิจการนักศึกษา เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรทุกอย่าง เริ่มตั้งแต่มาอยู่ที่นี้ตามปกติของเขา เขาจะอยู่แบบสบายๆ เด็กผู้ชายได้ที่เขาจะตื่นสาย แล้วก็โรงเรียนของเขาจะไม่เป็นเวลาแปดโมงตรงเหมือนบ้านเรา ขึ้นเรียนบางครั้งบางโรงเรียนในทางใต้เขาจะเข้าเก้าโมงสิบโมง เด็กบางคนอยู่มหาวิทยาลัยแล้วจบปี 4 แล้วก็มี เด็กที่มาไม่ใช่เด็กจบม.6 ทุกคน เพราะฉะนั้นทำไมถึงมาเพราะเขารู้ว่า 3,000 คนจบปีปมีตำแหน่งราชการรับ พ่อแม่ตามตัวกลับหมด

เลยไม่ว่าจะอยู่ที่ไหน เรียนไปแล้ว 3 ปี 4 ปีจบไปแล้วไปทำงานแล้วยังกลับมา เพราะฉะนั้นหนึ่งปี 1 ของเรานี้จบปริญญาตรีมาแล้ว 2 ปีก็มี เพราะฉะนั้นนี่คือ สิ่งที่มีหลากหลาย ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือมีความรู้สึกว่าเขาเป็นอิสระอยู่แล้ว ไม่ เคยต้องมาอยู่ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ซึ่งมีแต่ระเบียบเยอะแยะไปหมด หรือแม้กระทั่งที่เป็นเด็กผู้ชายต้องมาอยู่ในกฎระเบียบต้องใส่รองเท้ารัดส้น การ แต่งกายต้องเรียบร้อย อิสลามเขาจะอนุญาตถ้าเป็นทางใต้ผมจะไว้วางใจได้ไว้ เคราได้ แต่ขึ้นมาเป็นพยาบาล นักศึกษาพยาบาล ลองคิดดูนะคะว่า ขึ้นไป กำลังจะฉีดยาคูณนี้ เคราเพิ่มเราจะยอมให้ฉีดยาไหม ตอนแรกเด็กไม่ยอมตักนะ คะ เรายกบอกเล่าให้ฟังแล้วก็ให้เขาสมมติตัวเองว่า ถ้าเขาเป็นคนไข้แล้วมีคน บุคลิกแบบนี้นะ เดินเข้าไปนี่นะ แล้วคุณจะยอมให้ฉีดยาให้ยาไหม เขาก็ค่อยๆ ซึมซับคะ (คุณธีระพล เต็มอุดม) จริงๆแล้วอาจารย์ก็ใช้ความพยายามเยอะมาก ใช้ไหมครับไม่ใช่แค่เราพยายามจัดห้อง หาที่ ดูแลเรื่องอาหารการกินว่าจะ เอาอย่างไรบ้างถึงจะเหมาะสมแล้วนี้ ผมทราบมาว่าเราลองคุยกันแล้วเราก็คงไป ปรึกษากับผู้นำศาสนาเท่าที่เราพอจะติดต่อได้ เพื่อจะเข้าใจว่าเราจะจัดช่วงเวลา อย่างไรให้หนึ่งไปละหมาดบ้าง หรือว่าไม่ขัดต่อธรรมเนียมปฏิบัติบ้าง แต่ถึง พยายามขนาดนั้นก็ยังพบว่า ยังไม่สำเร็จอยู่ดี (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) ยังไม่ สำเร็จคะเพราะเขายังมีความรู้สึกว่าเขาถูกกลืนในสิทธิของเขา บางครั้งบาง เรื่องในเรื่องกฎระเบียบ พอเข้าไปจับทำให้เขามีความรู้สึกว่าอึดอัดที่จะอยู่ เพราะฉะนั้นความอึดอัดตรงนี้พอมันเกิดเพิ่มมากขึ้นๆ สิ่งที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ เกิดการต่อต้าน บอกให้ทำอะไรเธอก็จะไม่ยอมทำ หรือว่าทำอาจจะช้าอาจจะ เหนื่อย อาจจะมีปัญหาในการทำ หรือบางคนก็นอนนิ่งๆอยู่ติดกับที่ไม่ว่าไปไหนเลย อยู่ในห้อง โดยเฉพาะเด็กผู้ชายซึ่งมีความยากค่อนข้างชัดเจนในเรื่องของการจะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่าง (คุณธีระพล เต็มอุดม)แล้วก่อนหน้านี้พบ ว่าพอเหตุการณ์ดำเนินไปอย่างนี้แล้วน้องที่มาจากภาคใต้เอง เขาก็รู้สึกทำไม ที่นี้ถึงกฎระเบียบเยอะขนาดนี้ เป็นเพราะว่าพวกเขามาหรือเปล่า ทำไมถึงมี เรื่องนั้นเรื่องนี้หุ่หมุ่หมุ่ไปหมด ในขณะที่เดียวกันจากเดิมที่เราเป็นนักศึกษาชลบุรี ภาคปกติ พอเกิดสถานการณ์นี้ขึ้นก็มีเสียงสะท้อนมาจากเขาว่าทำไมอาจารย์ เอาใจเพื่อนที่มาจากภาคใต้จัง ทำไมเพื่อนกลุ่มนั้นได้สิทธิพิเศษเยอะแยะไป

หมด (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์)ใช้เค้เด็กปกตินี้เขาจะถูกเตรียมความพร้อมตั้งแต่ตอนแรกก่อนที่เด็กได้จะขึ้นมาช่วงเดือนพฤษภาคมปลายๆ เขาถูกเตรียมความพร้อมว่าหนึ่งเขาต้องเรียนรู้อาสาของอิสลาม ต้องรู้หลักปฏิบัติของเขาแล้วจะต้องเปิดใจให้กว้างว่าเขาจะรับรู้ว่าเขาจะรับรู้เด็กกลุ่มนี้จะไม่ผ่านกระบวนการการเรียน ซึ่งเราก็จะไม่ยอมให้นักศึกษาได้เกิดความรู้สึกว่าเขาสบายกว่าเด็กปกติที่ต้องอ่านหนังสือเยอะกว่าจะเข้ามา ฉะนั้นการเตรียมตรงนี้วิทยาลัยก็มีโอกาสที่ดีก็คือท่านผู้บริหารให้ความใส่ใจในการที่จะเตรียม เราไปพร้อมๆกัน เราไม่ได้เตรียมเฉพาะนักศึกษาเราเตรียมอาจารย์ด้วย เราจัดเวิร์คช็อปหมดเลยทำให้เขาเรียนรู้ว่าก่อนที่เด็กได้จะขึ้นมาเราจะต้องทำอะไร เราจะเรียนรู้เด็กได้วัฒนธรรม ศาสนาอะไรบ้าง แล้วหลังจากนั้นเด็กปกติก็จะเข้าใจเขามากขึ้น เปิดโลกทัศน์ของตัวเอง ยอมรับมุสลิมได้มากขึ้นนะค่ะ (คุณธีระพล เต็มอุดม) ครบทีนี้จะมาพูดกันถึงว่าหลังจากเราจัดกระบวนการอะไรไปแล้ว เราใช้กระบวนการอะไรเพื่อนำไปสู่การเติบโตแล้วก็อยู่ร่วมกันได้ หลังจากเราทำกระบวนการไปแล้ว ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไรบ้างครับอาจารย์ มาดูที่ผลเกิดอะไรขึ้นกับวิทยาลัยเรา เกิดอะไรขึ้นกับอาจารย์และนักศึกษาของเรา ทั้งนักศึกษาที่เป็นคนในท้องถิ่นที่เรียกว่าเด็กภาคปกติ แล้วก็น้องนักศึกษาจากภาคใต้ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) เมื่อผ่านกระบวนการผ่านกระบวนการแล้วเด็กปกติเริ่มเข้าใจมากขึ้น เริ่มที่จะเปิดใจมากขึ้น แล้วก็ยอมรับจากเดิมที่เขาไม่มีความรู้สึกเขามีความแตกต่างกับเด็กใต้ เด็กใต้เองก็มีความรู้สึกกลัว แต่เขาก็สามารถจะอยู่ร่วมกันได้ มีปัญหา ทะเลาะกันมีอยู่แล้วเป็นเรื่องปกติ เวลาอยู่ในห้องเดียวกัน แนนอนเราไม่จัดเด็กให้อยู่นอนในห้องเดียวกัน ไม่เอาเด็กใต้เด็กมุสลิมกับเด็กพุทธให้มานอนในห้องเดียวกัน แต่เราจะให้มารวมอยู่ในหอพักที่ใกล้ๆกัน แต่เวลาทำงานในปีแรกนี้เนื่องจากเด็กมาไม่พร้อมกัน เพราะฉะนั้น Class เรียนเขาจะแยกกันในปีหนึ่ง พอปี 2 ปีบเราเอาจับผสมกันและในสอง Class จะมีทั้งเด็กพุทธและเด็กมุสลิม เพราะฉะนั้นเวลาที่ทำงานเขาจะเริ่มมีการเรียนรู้จากเดิมที่ไม่กล้าพูด ไม่กล้าคุย ไม่กล้าที่แสดงออก ตอนนี้อีกกล้าพูดกล้าคุยแล้วก็เรียนรู้ จากเดิมที่บอกว่านักศึกษาได้เป็นคนเงียบไม่ยอมพูดไม่มีมนุษยสัมพันธ์ ตอนนี้อย่าเขาเริ่มทำหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นสมาชิกในกลุ่ม พยายามทำหน้าที่ทุกอย่างโดยเฉพาะการเป็น

Leader เขาก็จะเรียนรู้ว่าเขาจะเป็น Leader ได้อย่างไรโดยมีนักศึกษาพุทธคอยเป็น Coaching ให้ความเขาจะต้องทำอะไรบ้าง เพราะฉะนั้นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นคือเขามองเห็นตัวตนกันและกันมากขึ้น เข้าใจในวัฒนธรรม เด็กได้บางคนเคยมาเกริ่นนำว่าอาจารย์คะหนูมีความสุขที่หนูกลับเข้ามา เวลาเข้ามาแล้วอาจารย์รู้ไหมเด็กไทยพุทธนี่เวลาจะซื้อขนมมากินกันในห้อง เด็กจะต้องไปดูว่ามีตราฮาลาลหรือเปล่าเพราะเขาเกรงว่าเดี๋ยวเด็กมุสลิมจะทานไม่ได้ เขาต้องการทานด้วยกัน ก็เคยมีอาจารย์บอกว่าก็แบ่งซึ่ลูก หนูก็ซื้อของหนูมา หนูกินอะไรแล้วก็ไปดูของเพื่อนมา เขาบอกว่าถ้าทำอย่างนั้น มันก็คือความต่าง หนูอยากที่จะกินด้วยกัน หนูกินของเขาได้เขากินของหนูไม่ได้ หนูก็ปรับตัวในการที่ต้องไปกินอาหารของเขาได้ ซึ่งมันก็ไม่แตกต่าง นี่เป็นคำพูดที่เป็น Feedback กลับมาจากเด็กแล้วทำให้เห็นเลยว่า กระบวนการที่เราพยายามทำตั้งแต่เริ่มต้นนี่มันเห็นผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกระบวนการฝึกภาคปฏิบัติ ในชุมชน เราจะเอาเด็กทั้งไทยพุทธและมุสลิมไปด้วยกัน แล้วก็ออกไปฝึกไปอยู่ในชุมชนซักเดือน เขาจะไปอยู่ไปทำโครงการทำอะไร กลับมาเด็กรักกันมาก เพราะว่าเด็กมุสลิมทำกับข้าวให้เด็กพุทธกิน เด็กพุทธก็มีหน้าที่ในการที่จะมาสอนมาตัวให้มุสลิมในกรณีที่เพื่อนอ่านหนังสือไม่ทันหรือเพื่อนไม่เข้าใจ แต่อย่าคิดนะคะว่าเด็กมุสลิมไม่เก่ง ปีนี้เกียรตินิยมอันดับหนึ่งของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี้นี้เป็นเด็กมุสลิมจากภาคใต้ เพราะฉะนั้นไม่ได้บอกเลยว่าถึงแม้จะไม่ผ่านกระบวนการจะเป็นเด็กที่ไม่เก่ง (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ)เห็นอาจารย์นางานของนักศึกษาส่วนหนึ่งมาด้วยรบกวนให้อาจารย์ช่วยอธิบายซักหน่อยอันนี้เป็นเอกสารอะไร เขาเขียนเมื่อไหร่อย่างไร อาจจะอ่านบางส่วนสั้นๆนะครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้ ตอนนี้เป็นเด็กที่จบการศึกษาแล้วในปีนี้จะเหลือแค่กระบวนการสอบสมการพยาบาล สอบต.ที่เขา มีบทบาทตั้งแต่เริ่มต้นในการที่ขงโครงการนี้ขึ้นมาแล้วได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เขาให้เด็กทุกคนที่เข้าโครงการนี้ 3,000 คน เขียนเรียงความ ก็เพียงจะส่งให้เขาไปก็ได้มีโอกาสนะค่ะ ลองฟังสิ่งที่นักศึกษาเขาเขียน และเนื่องจากตัวเองทำอะไรจะไม่ให้มีการแบ่งแยกนักศึกษามุสลิมกับนักศึกษาพุทธ ก็เลยบอกว่าครูไม่ได้บอกว่ามุสลิมเขียนเท่านั้น ครูก็อยากรู้เหมือนกันว่าแล้วเด็กไทยพุทธละ คุณได้

อะไรบ้างจากการที่คุณมีเพื่อนมุสลิม เพราะฉะนั้นก็จะยกตัวอย่างทั้งสอง
ตัวอย่างนะคะ ลองดูตัวอย่างของเด็กมุสลิมก่อนเขาบอกว่า บางคนบอกว่า
ปัญหาที่ขึ้นเกิดจากความเข้ากันไม่ได้ของวัฒนธรรม มันจริงหรือ ถ้ามันจริง
หรือเป็นส่วนหนึ่งนั้น เราก็มีโอกาสดีที่ได้มาเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในสังคม
อย่างมีความสุข ลดช่องว่างของคำว่าไม่เข้าใจกัน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน รับรู้
ความแตกต่างที่เป็น ทำให้เราเข้าใจเขาแล้วเขาเข้าใจเรา ต่างคนต่างความคิด
ต่างจิต ต่างศาสนาก็สามารถรวมกลุ่มกันอยู่ได้ เหมือนกับขณะที่ผมได้มาศึกษา
ที่นี่ ที่มีความกลมกลืนกันเป็นไทยเดียว ชอบ Key word นี้มากเลย ไทยเดียว
เด็กอายุเท่านี้เรียน 4 ปีเขาสามารถใช้ Key word นี้ได้ คำว่าไทยเดียวนั้นมันสื่อ
ได้เยอะนะอาจารย์หนุ่ม มันทำให้เราเห็นนะว่ามันไม่แบ่งแยก (คุณธีระพล เต็ม
อุดม)เป็นคำที่มีพลังเวลาที่ออกมาจากคนอายุเท่านี้ ใช้ค่ะอาจารย์ ตอนนี่ลองดู
เด็กพุทธบ้างที่เขียนถึง เด็กพุทธคนนี้จะจะเป็นเด็กที่ได้อ่านบทความของเด็กทุก
คนที่เป็นเด็กมุสลิม เด็กคนนี้จะจะเป็นเด็กที่ถูกเพื่อนกล่าวขวัญและก็เขียนถึงใน
บันทึกของเขาด้วยเขาบอกว่า ตอนที่แรกๆที่รู้ว่าเขาจะต้องไปยี่นรอร์บ คือวัน
แรกที่เด็กมุสลิมมานี้ เราก็จะบอกว่าเราต้องการให้เขาเกิดความอบอุ่นนะแล้วก็
บอกเราไปยี่นรอร์บเพื่อน ๆ กันนะ แล้วก็บังเอิญวันนั้นฝนตก เด็กพุทธนั้นก็ก็จะถ
รุ่มและก็ยี่นรอร์บ รอแล้วรอเล่ารอจนฝนตกก็ยังไม่มาก็กลับไป สรุปลแล้ววันนั้นไป
ถึงสองทุ่มกว่า เด็กมุสลิมก็จะเห็นภาพแรกว่าเด็กพุทธยี่นรอร์บกันเป็นตับเลย แล้ว
ก็ถรุ่ม ทุกคนก็จะขึ้นมาที่รถและก็มาช่วยกันถือกระเป๋า และความรู้สึกของ
เพื่อนพุทธครั้งแรกนี้ ตอนแรกถามตัวเองว่าทำไมถึงจะต้องไปรับ ทำไมถึง
จะต้องไปยี่นตากฝน แต่แปลกใจตัวเองว่าปากก็พูดกับเพื่อนคนอื่นว่าอย่างนี้
แต่ทำไมใจตัวเองมันตื่นเต้นจัง วันแรกที่เจอเพื่อนเราจะพูดว่าอะไรดี แต่ว่าเมื่อ
เพื่อนมาถึงสิ่งแรกที่ฉันทำก็คือรีบวิ่งไปยกกระเป๋าแล้วพูดว่าเธอชื่ออะไรเธอ
เพื่อนที่เป็นมุสลิมถามกลับฉันมาว่าเหนื่อยหรือเปล่า เหนื่อยไหมที่ต้องมายี่นรอร์
บฉัน เด็กนั้ฐพรคนนี้เขาก็บอกว่าเหนื่อยนิดหน่อย แล้วก็ชอบใจมากนะที่เธอมา
เป็นเพื่อนฉัน ความรู้สึกลักษณะแบบนี้ หรือคำพูดที่ว่าเวลาที่เราพูดคุยกันมาก
ขึ้น เราก็ก้าวที่สบตามากขึ้น ก้าวที่จะจับมือแล้วถามว่าทานข้าวหรือยัง แม้แต่
การโอบกอดกันเวลาเพื่อนหรือตัวฉันมีปัญหาที่ไม่สบายใจ เราเคยร้องไห้

ด้วยกัน แม้แต่บางครั้งบางเรื่องที่ยังไม่ได้อธิบายให้เข้าใจกันฟังเลยว่าเป็นเรื่องอะไร แค่เดินมาและบ่นๆ แถมยังร้องไห้ น้ำมูกไหล เพื่อนสามารถที่จะนั่งฟังอย่างตั้งใจได้ ความรู้สึกประทับใจมีมากกว่านี้ด้วยซ้ำ นี่คือนี่ที่เขาเขียน อันนี้เป็นประเด็นที่อาจารย์อ่านแล้วก็ชุกใจคิดนะค่ะว่า ส่วนเรื่องหรือที่คนอื่นหรืออาจารย์คิดว่าเราจะเข้ากันไม่ได้จนต้องทะเลาะกัน อาจารย์คิดผิดมหันต์เลยละค่ะ ก็แสดงว่าเราเข้ากันได้ดี อาจจะเป็นเพราะว่าเราทั้งสองอิสลามและไทยพุทธ ลองเปิดใจที่จะเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ไม่ใช่ทางด้านแค่ศาสนานะค่ะ ทั้งด้านอุปนิสัยการพูดคุยและการสร้างสัมพันธภาพของกันและกัน เพื่อนๆได้มีอุปนิสัยหลายอย่างที่ดิฉันประทับใจ และนำมาใช้ในชีวิตคือ รักผองเพื่อน พูดกันตรงๆ เวลามีปัญหาและต้องปรับแก้ไขทั้งสองฝ่าย ที่สำคัญที่สุดถ้าตัวเราคิดจะเปิดใจ แม้แต่เพียงเล็กน้อย เล็กน้อยก่อนนะค่ะ แต่เพื่อนกลับให้เราเต็มร้อยในนาทีแรกที่เราว่าเราต้องการ นี่คือนี่ที่เขาพูดออกมา (คุณธีระพล เต็มอุดม) ขอบคุณครับอาจารย์ เดี่ยวขอแฟ้มนั้นด้วยสิครับ เราพูดถึงว่าก่อนหน้านี้เราเจอความยากอะไรบ้าง แก่ทางเทคนิคก็แล้ว จัดชั้นเรียนก็แล้ว ก็ยังมีเรื่องของภายในใจที่ยังขัดแย้งกัน ความไม่เข้าใจกันที่นำไปสู่ความไม่ไว้วางใจ จนมาถึงตอนที่เขาเข้าใจกันได้ เขาเข้าใจเราได้ ที่อาจารย์อ่านเมื่อตะกี้นี้มันให้ภาพนักศึกษาที่เขา มอง มีมุมมองต่อโลกอย่างไรบ้าง เขามีความเข้าใจต่อตัวเขาเองอย่างไรบ้าง แต่ว่าผมจะอ่านเอกสารที่เขาสื่อสารถึงอาจารย์เขาครับ คือเราเข้าไปจัดกระบวนการให้ นำกระบวนการเรียนรู้เข้าไปให้เขาเห็นเรื่องของความต่างนี้ว่า มันจะนำไปสู่อะไร แล้วก็เปิดความเป็นไปได้ใหม่อย่างไรบ้าง นี่คือนี่เอกสารสองชิ้นที่ผมจะอ่านให้ฟัง จะเรียกว่าอย่างไรดีละ หน้าตาเป็นอย่างไรครับ สมัยที่ผมเรียนอยู่เราเรียกกระดาษแล้วเขียนเร็ว ง่ายๆอย่างนี้ว่าจดหมายน้อย เอาไว้ส่งต่อกัน ตอนที่เบื่อกๆเวลาอาจารย์สอนแล้วเราแอบส่งต่อกันเพื่อนินทาอาจารย์หรือนินทาเพื่อนคนอื่น แต่ที่เราส่งตอนท้ายของเวิร์คช็อป นักศึกษาเขาเขียนเองแล้วก็เอามาให้อาจารย์ด้วยตัวเอง แล้วก็อ่านสิ่งที่เขาเขียนด้วยตัวเอง คนแรกนะครับชื่อวีดา ขอถึงอาจารย์เพ็ญพรรณ ขอบคุณสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้พวกหนู หนูขอโทษถ้าทำให้อาจารย์ต้องเสียใจ ทุกข์ใจ แต่เมื่อเราได้บอกความรู้สึกออกมา มันทำให้เราเข้าใจกันมากขึ้น หนูขอบคุณที่อาจารย์เสียสละทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำ

ให้กับพวกหนู ขอบคุณจริงๆ หนูรู้แล้วว่าใครที่เสียสละเพื่อพวกหนูจริงๆ ไม่ใช่
สองจากน้องที่ซื้อจิปาถะครับ ถึงอาจารย์เพ็ญพรรณ อาจารย์คะหนูอยากกล่าว
คำว่าขอโทษที่ทำให้อาจารย์ต้องเสียใจกับการกระทำที่แย่ กับคำพูดที่ฟังอาจจะ
ไม่เข้าใจของพวกเรา นั้นมันเป็นเพียงความต้องการของเด็กที่บางครั้งดูเหมือน
น่ารัก แต่บางครั้งดูเหมือนคนเกรที่ต้องการให้ใครสักคนที่เข้าใจตัวเราบ้าง จน
บางครั้งเรารู้สึกว่าความต้องการของเรามันทำให้คนอื่นต้องเดือดร้อนและลำบาก
ใจ แต่สิ่งใดๆที่ผ่านมามันขอให้อาจารย์ลืมมันไป จดจำแต่สิ่งดีของพวกเรา และ
ไม่ลืมสถานที่แห่งนี้ตรงนี้ที่เคยอบรมดูแลเราให้เราเป็นคนดี ขอบคุณอาจารย์
ขอบคุณวิทยาลัยที่ทำให้เด็กคนหนึ่งกลายเป็นผู้ใหญ่ในวันนี้ (ดร.เพ็ญพรรณ
ขจรศิลป์) คงต้องคุยกันนิดหนึ่งว่า คำพูดตรงนี้ จะเห็นได้ว่ามันมีข้อมูลที่ว่าทำ
ให้อาจารย์เสียใจ ขอเล่าซักนาที่หนึ่งได้ไหมคะว่าในช่วงของการดูแลเขา
บทบาทของอู๋จะต้องดูแลในเรื่องของการจัดหอพัก ความสะอาดของหอพัก การ
จัดดูแลทั้งหมดนี้แหละค่ะ เด็กโตของๆเขาจะเยอะมาก อู๋ก็พยายามที่จะจัดแล้ว
ก็พยายามจะทำให้มันเป็นตามระบบของพยาบาล คือเราก็คิดในแง่ของพยาบาล
ว่าไม่ได้คุณเรียนพยาบาล คุณจะต้องรู้จักการจัดการกับตัวเอง ดูแลที่ทางที่จะ
นอนที่จะหลับนอนให้มันดี จะต้องรู้จักการซักผ้าปูที่นอนเอาผ้าห่มไปซัก นั้นละ
ค่ะพยาบาล แล้วก็เอาเข้าไปใส่ในตัวเขา เขาก็อึดอัด แล้วพอทำไม่ได้นี่ ก็จะต้อง
มีระเบียบก็ต้องมีการบังคับ พอบังคับปุ๊บ แดกเลยคะ คราวนี้เขียนไป
ประเมินผลมา ไปประเมินผลใช้คำพูดที่แย่มาก คุณเป็นใคร คุณมีบทบาทอะไร
ดิฉันเข้ามาเรียนพยาบาลไม่ได้มาปฏิบัติ โอ้โฮน่ากลัวคำพูดของเขาเนี่ย พอเรา
อ่านนี่ความรู้สึกแรกคือเสียใจ แต่ในฐานะที่เราต้องเป็นคนที่ทำให้เด็กสามารถ
อยู่รวมกันได้ ถ้าเราเสียใจแล้วเราใช้วิธี Eject ตัวเองออกไปเลย แล้วไม่สนใจ
เด็กเหล่านี้อีก คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นคือความยุ่งยากที่จะเกิดขึ้นมากแล้วก็
ความรู้สึกดีๆ ที่พยายามที่จะทำให้เด็กได้กลุ่มนี้ อาจารย์ทุกคนที่พยายามจะ
สร้างความรู้สึกดีๆ มันคง แบบหมดไป เพราะฉะนั้นสิ่งที่เด็กเขาเขียนมานี้ เยอะ
มากเลย เด็กได้ 115 คน เด็กที่เขียนมาแบบเชิงลบซักครึ่งหนึ่งได้ แต่อีก
ครึ่งหนึ่งให้กำลังใจนะคะเพราะเป็นเด็กที่ดีอยู่แล้ว ตัวเองก็เลยเรียกพบเด็ก คือ
ไม่ปล่อยให้เวลาให้นาน เด็กเขียนประเมินมานี้ประมาณสักสองวัน จริงๆอยากจะ

ขึ้นไปวันนั้นเลยแต่ตัวเองติดสอนก็ยังไม่ได้อีก หลังจากนั้นสองวันก็ขึ้นไปคุยกับเขา นัดเขาตอนห้าโมงเย็น ก็คิดว่าคุยกับเขาซักประมาณชั่วโมงหนึ่งก็น่าจะโอเค จะพูดถึงความรู้สึกของเราให้เขารู้แหละ ประการว่าคืนนั้นเลิกเกือบตีหนึ่ง เด็กไม่ยอมที่จะออก เขาต้องการที่จะพูด ก็ให้เขาพูด พูดแล้วเราก็ตอบ ในขณะที่พูดไปเราก็น้ำตาไหลไปด้วยเขาร้องก่อนเลย พอคนหนึ่งร้องอีกคนก็ร้องร้องให้กันหมดเลย เพราะว่าเขาเข้าใจในสิ่งที่เราพยายามอธิบาย เข้าไปอย่างแรกคือบอกกับตัวเองว่าอย่าใช้อารมณ์ เปิดโอกาสให้เขาได้พูดในสิ่งที่เขาต้องการที่จะพูดในสิ่งที่เขาคิดอัด แล้วเราก็เป็นฝ่ายที่อธิบายให้เขาว่า แล้วเราต้องการให้อะไรเขา เพราะฉะนั้นเกือบเจ็ดชั่วโมงตรงนั้น ยังคิดว่าน้อยไปสำหรับเขา ก่อนที่ออกกันมาตรงนี้อาจจะว่าร้องไห้ร้องห่มกันแล้วทำให้เราเข้าใจกันมากขึ้น เพราะฉะนั้นนี่คือผลผลิตจากสิ่งในวันนั้นได้คุย (คุณธีระพล เต็มอุดม) เดี่ยวให้อาจารย์เอเซียช่วยเล่าหน่อยหนึ่งว่า เราให้ Input อะไรลงไปบ้าง จากที่เราได้คุยกันก่อนหน้านี้ แล้วก็ในเวิร์คช็อปเป็นอะไรบ้าง Input อะไรที่เราใส่ลงไป (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) ที่วพบ.ชลบุรีนี้ ผมคิดว่ามีลักษณะพิเศษมากเลยครับ เพราะว่าด้วยความที่ผู้บริหารท่านเดิม ก่อนหน้านี้คือท่านอาจารย์ดร.ชุตินา ที่ปัจจุบันมาเป็น ผอ.ที่วพบ.กรุงเทพ ท่านได้ไปเจอกระบวนการเรียนรู้แบบจิตตปัญญาศึกษา หรือว่าจิตวิวัฒน์ ชุดคำทำนองนี้ซึ่งคำภาษาของชาวสุภาพ ก็คงเป็นเรื่องของการแพทย์หัวใจมนุษย์นะครับ Humanize healthcare แล้วก็ได้อาจารย์ไปใช้จัดกระบวนการอบรม แบบร้อยเปอร์เซ็นต์ทำกับบุคลากรทั้งหมดเลย ทั้งในส่วนที่เป็นลูกจ้าง ทั้งลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวด้วยแล้วก็อาจารย์ทั้งหมด อันนี้มันให้ตัวทักษะพื้นฐาน ผมคิดว่ามันทำให้ภาษาอังกฤษเรียกว่า Consciousness หรือจิตสำนึก มันทำให้คนมีความฝันและจินตนาการ นี่ก็บอกว่าเราจะออกจากสภาพแย่ๆ หรือว่าข้อจำกัดในปัจจุบันได้อย่างไร จากที่อาจารย์เพ็ญพรรณได้เล่าผมได้ยินในตอนที่เราไปจัดเวิร์คช็อปที่แรกนะครับว่าสถานการณ์ตอนนั้นอาจารย์หลายท่านก็บอกว่า ก็มันก็อย่างนี้เราคงทำอะไรไม่ได้หรอก นักศึกษาก็เยอะ ห้องเรียนเราก็แค่น้อย ครูเราก็แค่น้อย มันก็ไม่มีไม่ความเข้าใจกันแล้วทะเลาะกัน เดี่ยวอีกไม่นานเขาก็จบไปแล้ว ก็ทำไม่ได้ พวกเราเคยเจอตัวเองตกอยู่ในสถานการณ์แบบนี้ไหมครับ เออ

ช่วงมันเถอะ ก็เราก็ออยู่ห่าง ๆ กัน คนนั้นไปอยู่ office นั้น คนนั้นไปทำงานนี้ เรา
มาทำงานไม่ตรงกัน อยู่ห่าง ๆ กันเข้าไว้ ครบมีหลายท่านพยักหน้า (คุณธีระพล
เต็มอุดม)หรือไม่ก็คอยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นอย่าง ๆ ไปก่อนแล้วกัน (ดร.
เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) และที่สำคัญผู้คิดว่าแต่ละคนคิดว่าเขาไม่สามารถที่จะ
เปลี่ยนแปลงอะไรได้ เป็นแค่คนตัวเล็ก ๆ ในองค์กรคนหนึ่งไม่สามารถ
เปลี่ยนแปลงอะไรได้ก็เลยปล่อยเลยตามเลยไปเรื่อย ๆ (ดร.สรยุทธ รัตนพจน
าภ) และโดยมากเวลาคนพูดถึงว่าเขาคงเปลี่ยนไม่ได้หรอก ยายนั่นคงเปลี่ยน
ไม่ได้หรอก เรามักจะพาตัวเองตกไปอยู่กับสถานการณ์เรื่อยเลย ก็เลยรู้สึกที่เรา
นี้เป็นเหยื่อของสถานการณ์ ทำอะไรไม่ได้ คนนั้นมันแยะอย่างนั้น ระบบแยะอย่าง
นี้ ห้องเรียนมันน้อยแบบนี้ ภาระงานมันเยอะแบบนี้ ต้องทำประเมินบ่อยแบบ
นี้ HA มาตรวจแบบนี้ อะไรต่าง ๆ แบบนี้ แต่ว่าเรานึกไม่ออกครับ ไม่มีทั้ง
จินตนาการ ยังนึกไม่ออกรวมถึงยังไม่มีทักษะด้วย บางทีอยากจะไปนะ ผัน
อยากจะเป็นแบบนี้แต่นึกไม่ออกครับว่าจะไปอย่างไร กระบวนการที่เราเอาไป
เรียนรู้ด้วยกัน กับที่วพบ.ชลบุรี ก็คือกระบวนการแบบนี้ คือว่าแล้วเราจะมาผัน
ด้วยกันได้อย่างไร แต่ละคนมาผันเดี่ยว ๆ แล้วเราไม่ค่อยแบ่งปันผันกับใครใช้
ไหมครับ เพราะเราคิดว่ามันคงเป็นไปได้หรอก เลิกผันซะเถอะ แต่ว่าใน
กระบวนการที่เราเอาไปฝึก ไปจัดกระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่ทำให้คน
ได้มาเรียนรู้ตัวเอง ฟังตัวเองเป็น และก็ได้ฟังกันและกัน บางทีนี่ ฟัง เราฟังไม่
ชัด เราอาจฟังตัวเองไม่ชัด แต่เพราะว่ามาอยู่ในกระบวนการที่ต้องเล่าตัวเองให้
คนอื่นฟัง ซึ่งทำให้ตัวเองชัดขึ้น ในกระบวนการนี้หนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่เรา
เอาไปใส่ก็คือเรื่องการฟังกัน การพูดและการฟัง มนุษย์โดยมากจะพูดซะเยอะ
ในวงสนทนาจะมีคนพูดพร้อม ๆ กันบ่อย การไปติดตั้งเครื่องมือแล้วเวลามีคน
หนึ่งพูดทุกคนจะฟัง ผมว่าเป็นพรสวรรค์นะ ถ้าเกิดองค์กรไหนมี แล้วเราก็ไป
ติดตั้งในองค์กรทำนองนี้ครับไปติดตั้งไม่ได้หมายความว่าเราไปติดตั้งนะ แต่เรา
ไปชวนว่าแล้วเขาจะติดตั้งเครื่องมือเหล่านี้ในองค์กรของเขาด้วยตัวเองได้
อย่างไร แล้วพอไปจัดกระบวนการแบบนี้อาจารย์กับเจ้าหน้าที่นี่ เสร็จครับ โอ้โฮ
มันเป็นองค์กรที่มีความสุขขึ้นมามากเลยนะครับ อาจารย์คุยกันเอง อาจารย์คุย
กับเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่กับเจ้าหน้าที่ด้วยกัน พอมาแบบนี้ครับ ที่ วพบ.นี่ก็รู้สึกว่

ดิฉัน มันน่าจะเข้าไปอยู่กับเรื่องการเรียนการสอน เข้าไปอยู่กับนักศึกษาด้วย ก็เลยชวนทางทีมพวกเราไปจัดกระบวนการแบบนี้กับนักศึกษาด้วย แทนที่ว่าอาจารย์ทำเป็นอย่างเดียว แล้วอาจารย์ต้องไปจัดให้นักศึกษา เราไปจัดกระบวนการแบบนี้กับนักศึกษาด้วยเลย แล้วให้เขาเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของตนเอง มาช่วยดูแลความสัมพันธ์มาช่วยดูแลกันและกันได้ แล้วก็เห็นว่าทำเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยด้วยใช่ไหมครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) ใช่ละมีงานวิจัยเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทำให้เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้นละ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) ครับเราไปจัดกระบวนการเวิร์คช็อป ไม่ยาวนาน 4 วันหรือ 3 วัน 3 วัน 2 คืนเท่านั้นเองนะครับ แล้วก็ไม่ได้ตั้งใจไปแก้ปัญหานี้ เราแค่ตั้งใจจะไปสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ดี แต่เผอิญว่าสถานการณ์ตอนนั้นมีนักศึกษากลุ่มภาคใต้เนี่ยมาอยู่ร่วมด้วยเราก็อเลยเอาเรื่องของความเป็นจริงมาเรียน มันก็เหมือนกับพวกที่เราทำ ไม่ว่าจะเป็น HA หรือว่าเป็น SHA หรืออะไรก็ตามนี้ไม่จำเป็นต้องเอาเรื่องที่อยู่ใน Textbook มาเรียน เอาเรื่องที่อยู่ในชีวิตของเรามาเรียน ที่นี้พอดี जोทย์เป็นเรื่องของความไม่เข้าใจกันเยอะระหว่างนักเรียนกลุ่มหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มหนึ่ง อาจารย์กับนักเรียน ทั้งสองกลุ่มเลย แต่ว่ามันเป็นคนละ जोทย์กัน แล้วก็ไม่มีใครที่ออกว่าจะก้าวข้ามกันไปได้อย่างไร ผมลองคุยกับอาจารย์ดู และคุยกับนักศึกษา เขาก็บอกว่ามันก็เป็นแบบนี้แหละ มันก็ได้เท่านี้แหละ มันก็จะเป็นแบบนี้แหละ เดียวก็จบกันไปแล้ว แต่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเวิร์คช็อปก็คือว่า มันวิาว ครับ ว่าแค่ในเวิร์คช็อปนักศึกษานี้เป็นครั้งแรกที่ได้มีโอกาสได้เล่าว่าจริง ๆ แล้วนี่สิก็แล้วเขาารู้สึกอย่างไร ผมคิดว่ากระบวนการนี้น่าที่ตรงที่ว่ามันให้นักศึกษาปลอดภัยพอที่จะเล่า แล้วก็อาจารย์ปลอดภัยพอที่จะเล่าเหมือนกัน สิ่งที่ผมประทับใจอาจารย์อยู่มากเลยนี่คือตอนที่อาจารย์อยู่เขาเล่า ผมอาจจะจำรายละเอียดไม่ได้เดี๋ยวให้อาจารย์อยู่ช่วยเล่า ที่อาจารย์อยู่เขาร้องให้ แล้วก็บอกว่าลูกครูป่วยอยู่ จะเล่าซักหน่อยไหมครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) ได้ละคือตัวเองเป็นคนทำงาน สามีก๊ก็เป็นคนที่ทำงานด้านกิจกรรมนักศึกษาเหมือนกันแล้วก็ต่างคนต่างอยู่เพราะสามียู่ต่างจังหวัด แล้วตัวเองก็เป็นคนที่มีความที่ดูแลลูก ซึ่งตอนนั้นลูกคนเล็กป่วยในขณะที่เราต้องมาดูแลลูกคนอื่น แต่ลูกเราเองต้องให้แม่เราดูแล เราก็จะบอกเขาเพราะเดี๋ยวกจะเห็นอู่เอาลูกมาที่

วิทยาลัยประจำ เวลาที่อยู่กับงานกิจกรรมจะอยู่กลางคำการคืนผู้ก็จะเอาลูกมา ด้วยส่วนใหญ่จะเป็นลูกสาวคนโต ลูกชายคนเล็กจะไม่ค่อยเอามา แต่ในวันนั้น ลูกชายอยู่ป่วยแล้วก็ไม่มีใครดูแล คุณยายก็ไม่อยู่ คุณพ่อก็ไม่อยู่ ต้องไปฝากคนข้างบ้านไว้ ตอนนั้นคือเราก็อายุ 10 ปี แต่เราก็อายุมาต้องสร้างกระบวนการให้เด็กเกิด เพราะการที่จะสร้างโอกาสในการทำแบบนี้มีน้อยที่จะเอาเด็กพยาบาล เสียเวลา 3 วัน มานั่งเรียนมานั่งเข้ากระบวนการ ปกติถ้าเป็นวิชาการที่เขาไม่ค่อยสนใจนี้เขาจะไม่ให้เวลาหรอก เพราะฉะนั้นเราจะเลื่อนหรือ เลื่อนก็ไม่ได้ ลูกป่วยก็ต้องป่วยเราก็ต้องฝากเขาไว้ก่อน ในขณะที่เขาพูดไปถึงพ่อถึงแม่เขา เขารู้สึกอย่างไร เราเองนั่งน้ำตาไหล เด็กก็งง ก็คือว่าตัวเองก็นึกถึงลูกตัวเองว่า เออฉันมานั่งทำอะไรอยู่ที่นี่มานั่งดูแลแต่ลูกคนอื่นเขา แล้วลูกตัวเองเป็นอย่างไร ก็ต้องบอกว่ากระบวนการเรียนรู้ในครั้งนั้นไม่ได้เกิดเฉพาะเด็ก ทุกครั้งที่เราได้มีโอกาสเข้าไปเราก็อายุเกิดการเรียนรู้ไปเหมือนกัน เราก็อายุจึกตัวเองเพิ่มขึ้น เหมือนกัน นั่นคือสิ่งที่เกิดขึ้น (คุณธีระพล เต็มอุดม)อยากเสริมว่า พออาจารย์อยู่ เขาเล่าเรื่องตัวเอง เล่าเหมือนพวกเราเขียนบทความวิชาการค่อนข้างมาก คือ ยังไม่ได้ใส่พื้นที่อารมณ์ความรู้สึกที่ตัวเองมีจริงๆออกไป ตอนนั้นต้องบอกว่า เป็นช่วงเวลาที่ท้อแท้มากสำหรับพวกเราที่อยู่ในเวิร์คช็อป เพราะว่าอาจารย์เขาได้พบว่าประเด็นที่มันอยู่ในใจคือ ลูกก็ไม่สบาย ตัวเองก็กลับจากวิทยาลัยจะเที่ยงคืนแล้ว และก็มียานอื่นต้องทำอีกที่ยังไม่เสร็จ พอกลับไปตั้งใจว่าจะกลับไปแต่เช้ามืด ทำได้ดีที่สุดแล้วที่ทำได้แบบนี้ โทรฝากบอกแม่ไว้แล้ว แต่พอไปถึงบ้าน แม่เปิดประตูออกมา แม่บอกว่าลูกเธอเองนะเธอเป็นพยาบาลไม่ใช่เธอ มันเป็นเวลาที่มีมันอัดอั้นตันใจ แล้วก็ยากมากมาย แต่ว่านักศึกษาที่เขาอยู่ในวงนั้น เขาฟังได้ เขาได้ถูกจัดตั้งหรือเขาได้รับเอาเรื่องของคุณภาพการฟังและการฟังอย่างลึกซึ้งไป เขารู้ว่าจะรับฟังเอาเนื้อหาที่อาจารย์บอก แล้วก็ความรู้สึกที่ท้อแท้ของอาจารย์นี้ไปได้อย่างไร ผมคิดว่านี่สำคัญมาก และที่สำคัญคือ ด้วยการฟังอย่างนี้ มีอีกอย่างหนึ่งที่เรานำ Input เข้าไป เดี๋ยวอาจารย์เอเซียจะเฉลยต่อไป มันทำให้เขาเข้าไปเห็นอะไรบางอย่างของอาจารย์ผู้ที่มีความรู้มากกว่าการเป็นอาจารย์ที่เขาเคยเจอทุกวัน เชิญอาจารย์เอเซียต่อเลยครับ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ)เหตุการณ์นั้นที่อาจารย์เพ็ญพรรณเล่า มันสัมผัส

นักศึกษาทุกคนที่อยู่ที่นี่ คือสัมผัสผมด้วยนะ ผมก็น้ำตาซึมเลยละ เล่ามานี้ คนมันเต็มที่แล้วนะครับ ลูกป่วยแล้วก็กลับถึงบ้าน ก็โดนแม่ไม่เข้าใจ มาถึงที่ทำงาน นักศึกษาก็ไม่เข้าใจ (คุณธีระพล เต็มอุดม) ประโยคเด็ดที่เขาพูดออกมา คือ แล้วทั้งหมดที่ครูทุ่มเทไปเพื่อพวกเรานี้มันเพื่ออะไร สิ่งที่คุณได้รับการตอบ แทนกลับมาคือสายตาห่างเหิน เป็นความไม่ไว้วางใจ แต่แล้วครอบครัวของคุณเองละ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) นี่แหละครับประโยคแบบนี้ไม่ใช่ง่ายๆ นะที่จะเอ่ยขึ้นมา แล้วถ้าเวลาเอ่ยขึ้นมา ถ้าไม่ถูกสถานที่ ไม่ถูกกาลเทศะ มันก็ถูกตีความไปได้ต่าง ๆ นานามากมาย แต่ว่าเครื่องมือที่มีความพร้อมของคนมีปัจจัยสำคัญมาก เรื่องเครื่องมือเรื่องการฟัง ไม่ว่าจะเป็นสุนทรียสนทนาหรืออะไรต่าง ๆ เครื่องมืออันหนึ่งที่สำคัญตอนนั้นที่เราใช้ก็คือ เรื่องการสื่อสารอย่างสันติ หรือการสื่อสารด้วยความกรุณา Non violence communication ทำให้มนุษย์มีเครื่องมือที่จะบอกว่า ที่ตัวเองบอกไปนี่ ลึกๆ แล้วตัวเองรู้สึกอย่างไร แล้วก็มีความต้องการลึกๆ คืออะไร เพราะตอนนั้นรู้สึกเสียใจ อัดอั้น ทั้งแค้น ทั้งผิดหวัง ทั้งเศร้า เพราะอะไร เพราะต้องการความเข้าใจ เพราะต้องการการรับฟัง เพราะต้องการการเห็นคุณค่าที่ลูกป่วยไม่รู้ว่าตายหรือเปล่า แต่ฉันต้องมาอยู่กับเธอ แล้วเธอทำอย่างนี้ มันทำให้ได้ยินกันนะครับ ผมเห็นเลยว่านักศึกษาเขาได้ยิน แล้วสิ่งนี้ปรากฏในแววตาของอาจารย์อยู่ มันปรากฏในแววตาของนักศึกษา ที่สำคัญคือว่ามันไม่ใช่เรื่องอาจารย์อยู่คนเดียวครับ ทุกคนก็มีเรื่องแบบนี้อยู่ และมันเป็นที่มาของความไม่เข้าใจกัน และนักศึกษาเขาก็มีเรื่อง แล้วเรามีเครื่องมือที่ไปใช้อยู่ตอนนั้นทำให้แต่ละคนได้มีโอกาสได้เล่าเรื่องของตัวเอง และทุกคนอยากจะได้ฟังว่าแต่ละคนอยากจะสื่อสารอะไร เพราะทุกคนมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน ผมรู้สึกว่สิ่งที่มีมันเกิดขึ้นตอนนั้นมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน เป็นคนที่ร่วมใช้ชีวิตอยู่ในบ้านเดียวกัน ฟังกัน เวอร์คซ็อบทำให้คนมีเครื่องมือทำเป็น จริงๆ ก็ใช้หลายอย่างนะ เราใช้ทั้งเต้นแอโรบิก งานศิลปะ งานการฟังแอโรบิก เขียนแอโรบิก อะไรต่างๆ หลายอย่าง ที่นี่เบื้องหลังของกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้คืออะไรครับ อาจารย์หนุ่ม (คุณธีระพล เต็มอุดม) เดี่ยวเราจะมีภาพประกอบฉาย สิ่งที่เราไปใช้ทั้งหมด เราก็ไม่ได้ใช้ลอยๆ หรือว่ารู้สึกว่ามันก็เป็นกระบวนการที่ดีนะ เป็นกระบวนการที่เขาว่ากันว่าช่วยทำให้คนรู้จักกัน ช่วยทำให้คนได้เห็นว่าเป็น

เครื่องมือเป็นกระบวนการกิจกรรมที่ทำให้เราเข้าใจกันได้มากอย่างไร แต่จริงๆ แล้วเรามีไอเดีย มี Model ความคิดอยู่เบื้องหลังอยู่ในการทำสิ่งเหล่านี้ที่ได้มาจากการที่เราทำวิจัย แล้วทดลองใช้แล้วในชั้นเรียนสองที่ คือที่มหาวิทยาลัยมหิดลในคณะวิทยาศาสตร์ และอีกที่หนึ่งคือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในคณะครุศาสตร์ หลังจากลองสองชั้นเรียนเราก็พบว่า Model การเรียนรู้ที่เราเจอที่เราเอาไปใช้ได้ แล้วเราก็เอาไปดูว่าในที่อื่นๆ เราจะจัดการการเรียนรู้ให้มันเกิดขึ้นในความแตกต่างในความที่คนเห็นต่าง และคนที่มีความหลากหลายกันได้อย่างไร ในภาพนั้นะครับที่อาจารย์เอเซียช่วยให้เอาภาพขึ้นในหน้าจอเป็นรูปต้นไม้ ผมอยากให้อาจารย์เอเซียช่วยกันอธิบายถึง Model จิตปัญญา ที่เราให้ชื่อว่าจิตปัญญาพฤษา ที่ได้มาจากการวิจัย ซึ่งเราได้รับทุนสนับสนุนมาจาก สสส. เราทำมาสองปีครับ ปีแรกเราทบทวนองค์ความรู้จากทั่วโลก ปีที่สองเราลงไปใช้จริงในชั้นเรียนสองที่ แล้วตอนที่เอาไป Design เราแอบไม่บอกอาจารย์ตั้งแต่แรกนะครับ ว่าเรามีไอเดียอยู่เบื้องหลังนี้ ในการที่จะ Design การเรียนรู้ให้มันเกิดขึ้น เดี่ยวไปสไลด์ต่อไปนะครับอาจารย์

จิตปัญญาพฤษา

เราเปรียบเทียบเหมือนกับการเรียนรู้ที่เราใช้ Model ที่เป็นแทนต้นไม้ เพราะเรารู้สึกว่า Model ที่เป็นกล่องสี่เหลี่ยม เป็นวงกลม เป็นเส้น มันแข็งตัวเหลือเกิน มันดูไม่พลิ้วไหวและไม่ได้มีความรู้สึกความเคลื่อนไหวอยู่ในนั้น อันนี้แทนแต่ละส่วน แต่ละองค์ประกอบของการเรียนรู้ที่มีความมีชีวิต มีความเป็นเลือดเนื้อจิตใจอยู่ในนั้น ก็อย่างที่เห็นนะครับ มีส่วนที่เราเรียกว่าจิตต

**รากที่ ๑ : แนวคิดเชิงศาสนา/ความเชื่อ/ศรัทธา :
การละวางตัวตน และเปิดญาณทัศนะ**

**รากที่ ๒ : แนวคิดเชิงมนุษยนิยม :
บนฐานความเป็นมนุษย์/สืบค้นศักยภาพภายในของมนุษย์
(แนวคิดโรแมนติคและปัจเจกนิยมของยุคสมัยใหม่)**

**รากที่ ๓ : แนวคิดเชิงบูรณาการ/ความเป็นองค์รวม :
หลังยุคสมัยใหม่**

กลุ่มจิตตปัญญาวิธี : <http://jittapanyavithi.blogspot.com>

ปัญญาพฤษา คือทั้งหมดนี้ มีราก มีผืนดิน มีการดูแล มีผล แล้วส่วนสำคัญที่อยากจะพูดถึงคือในลำดับนี้ครับ ที่ประกอบด้วยส่วนนอกสุด เวลาที่เราเห็นต้นไม้ก็คือเปลือกไซ้ใหม่ครับ ถัดเข้าไปเป็นกระพี้ และข้างในก็เป็นแก่น มีที่มาครับ (ดร.สรยุทธ์ รัตนพจนารถ) เดี่ยวเราจะให้ข้อมูลตรงนี้ก่อน เราจะให้ Website ที่พวกเราสามารถไป Download ตัวข้อมูลตรงนี้เป็นรายงานวิจัยและบทความที่เราเขียนถึงการเอา Model นี้ไปใช้อยู่หลายสิบ จริง ๆ รวมกันเป็นร้อยบทความเลย จะได้เห็นตัวอย่างจริงในแง่มุมต่างๆของการเอาไปใช้ (คุณธีระพล เต็มอุดม) จะได้ไม่ต้องจดนะครับ อาจจะจดไม่ทันแน่นอน ถ้าไปใน Website ในนี้มีหมดแล้วครับ

คือสิ่งที่เราพูดกันเรื่องการฟังอย่างลึกซึ้ง สนทนาหรือว่าเรื่องของ การสื่อสารอย่างสันติ มีที่มาจากฐานแนวคิดอยู่สามรากนี้ครับ หลักๆก็มีจากศาสนา บ้าง ทางแนวคิดมนุษยนิยม แล้วก็เรื่องขององค์รวมบูรณาการ สิ่งเหล่านี้คือ เป็นรากฐานที่มาที่ทำให้เกิดจิตตปัญญาศึกษา หรือกระบวนการที่เราใช้ที่ วิทยาลัยพยาบาลชลบุรีรวมทั้งที่อื่นๆที่เราลองมาแล้วด้วย เปรียบเสมือนราก ของต้นไม้ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งหมดนี้ขึ้นมาได้

ผล: เป้าหมายของจิตตปัญญาศึกษา คือ
“การมุ่งพัฒนาสู่จิตใหญ่”

จิตตปัญญาศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้และบริบท
ที่เป็นเหตุปัจจัยเกื้อกูลต่อองค์ประกอบหรือกระแสแห่งการพัฒนา

จากจิตเล็ก สู่จิตใหญ่

โดยอยู่บนฐานคิดเชิงศาสนา มนุษยนิยม และองค์รวมบูรณาการ

กลุ่มจิตตปัญญาวิธี : <http://jittapanyavithi.blogspot.com>

ผลที่พูดถึงก็คือ การศึกษาที่แท้การเรียนรู้ที่แท้ ต้องทำให้คนเกิดจิตใหญ่ เกิดจิตใจที่เห็นพ้นจากความเป็นตัวเอง เป็นจิตใหญ่ที่ไปพ้นจากไเอเดียสศาสนาทั้งปวงหรือว่าความเชื่อทางศาสนา แต่ว่าเป็นความรู้สึกเป็นชีวิตที่เชื่อมโยงกับทุกสิ่ง

จิตเล็ก คือ จิตที่ยึดติดกับอัตตาตัวตนที่คับแคบ
ยึดติดกับการมองโลกเป็นส่วนเดียว

จิตใหญ่ คือ จิตที่ตื่นรู้ หยั่งรู้ความเชื่อมโยงของ
สรรพสิ่งเป็นองค์รวม และมีความรักความเมตตา

กลุ่มจิตตปัญญาวิธี : <http://jittapanyavithi.blogspot.com>

แก่น: ส่วนแกนของจิตตปัญญาศึกษา
คือ กระบวนการเรียนรู้และการปฏิบัติ

๑. การมีสติ (Mindfulness)
๒. การสืบค้นกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตน (Investigation)
๓. การน้อมมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง (Natural Effort)
๔. การเบิกบาน ผ่อนคลาย (Delightful Relaxation)
๕. การมีจิตตั้งมั่น และเป็นกลาง (Sustained Equanimity)

กลุ่มจิตตปัญญาวิธี : <http://jittapanyavithi.blogspot.com>

แล้วก็แก่นที่อยากพูดถึงนี้เป็นส่วนแกนที่มันทำให้เกิดขึ้นเวลาที่เราเชื่อว่าเป็น
การเรียนรู้ที่นำพาผู้เรียนนี้ให้เกิดใจ ที่นำพาไปสู่จิตใหญ่ แล้วก็เห็นความ

เชื่อมโยงทุกสรรพสิ่ง แล้วก็เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้จิตวิญญาณของเขาเติบโตขึ้น ประกอบไปด้วย 5 ลักษณะนี้ ซึ่ง 5 ลักษณะนี้เราพูดกันอยู่เสมอว่าไม่ใช่สิ่งที่จะไปบังคับให้เกิดได้ แต่จะเกิดขึ้นเอง ไม่ว่าจะเป็นการมีสติ การที่เขารู้ว่าตัวเขาเป็นคนที่เหมาะกับกระบวนการเรียนรู้แบบไหน อะไรทำให้เขาเติบโตขึ้น การทำงานหรือว่าการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องที่ไม่ใช่การมาบีบบังคับ เป็นสิ่งที่เขาทำ แล้วก็รู้สึกเบิกบานผ่อนคลายไปกับมัน แล้วก็จิตใจที่ตั้งมั่นเป็นกลางอยู่ในการเรียนรู้ได้ เป็นสิ่งที่เราไม่จำเป็นต้องบังคับ แต่เราทำให้เกิดขึ้นได้ เพราะว่าเรามีสิ่งนี้อยู่คือ

กระพี้

- คือส่วนที่สนับสนุนหล่อเลี้ยงจิตตปัญญาศึกษา ลำเลียงแร่ธาตุและน้ำมาเลี้ยงลำต้นให้ดำรงอยู่
- สังฆะ: การให้คุณค่าต่อการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Community of Practice) ร่วมกัน
- วัฒนธรรม: การให้คุณค่าแก่รากฐานทางภูมิปัญญาที่หลากหลาย
- ในสังคมหนึ่งๆอาจมีหลายวัฒนธรรมซ้อนทับกันอยู่ และในแต่ละวัฒนธรรม อาจมีสังฆะของชุมชนแห่งการเรียนรู้หลายสังฆะอยู่ในนั้น

กลุ่มจิตตปัญญาวิธี : <http://jittapanyavithi.blogspot.com>

ส่วนที่เป็นกระพี้ถัสดออกมาจากแกนนี้ครับ คือส่วนที่กระบวนการอย่างผมและอาจารย์เอเซียทำอะไรได้น้อยมาก แต่เราไปเผยให้เห็นได้มากขึ้น ว่าคือสิ่งที่วิทยาลัยพยาบาลหรือองค์กรทุกแห่ง มีอยู่แล้วนะครับ คือส่วนที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ก็คือชุมชนที่เขาอยู่ด้วยกัน ทำอย่างไรให้เขาเห็นเป็นคนที่จะบอกกล่าวช่วยเหลือกันอย่างกัลยาณมิตรจริงๆ กัลยาณมิตรที่เหมือนน้ำเปล่านะครับ น้ำเปล่าที่ไม่มียี่ห้อด้วย ผมยกแก้วดีกว่าชัดเจนกว่า เวลาเราหิวน้ำ เราอยากทานเปปซี่ไหมครับ เวลาเราเหนื่อยๆนี่บางคนอยากจะซด Alcohol ด้วย

เข้าไป แต่ชดแล้วมันช่วยได้ อาจจะผ่อนคลาย ชดเปื้อนที่เสร็จอาจจะเย็นชื่นใจ
แต่ว่านานๆไปไม่ดีต่อสุขภาพ กลัวยานมิตรเหมือนน้ำเปล่าครับ เราให้ความเห็น
ให้ Comment แล้วก็บอกกล่าวกันอย่างน้ำเปล่าที่ช่วยเหลือกันจริงๆ แต่ว่าไม่
ต้องเคลือบน้ำตาล สังฆะอะไรชุมชนอะไรที่จะช่วยเหลือกันได้ ก็คือสิ่งที่
วิทยาลัยพยาบาลชลบุรีและก็นักศึกษาเขาจะให้กับ อาจารย์จะให้ให้นักศึกษาได้
แล้วก็เราให้ความสำคัญกับ ความเชื่อ วัฒนธรรมรากฐานของแต่ละคน ทำ
อย่างไรการเรียนรู้จะนำสิ่งเหล่านี้ รวมอยู่ด้วยกันได้ไม่แยกขาดออกจากความ
เชื่อ วัฒนธรรมที่แต่ละคนมี ส่วนเปลี่ยนก็คือสิ่งที่อาจารย์เอเซียพูดไว้สักครู่นี้
ไม่ใช่ไม่สำคัญนะครับแต่ทำไมถึงให้เป็นเปลือก (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ)
เพราะว่าเป็นสิ่งที่เราเห็นนะครับ เหมือนกับต้นไม้เรามองไปเราไม่ได้เห็นแก่น
หรือว่ามองไม่เห็นกระพี้ของมัน แต่ว่าเรามองเห็นเปลือก

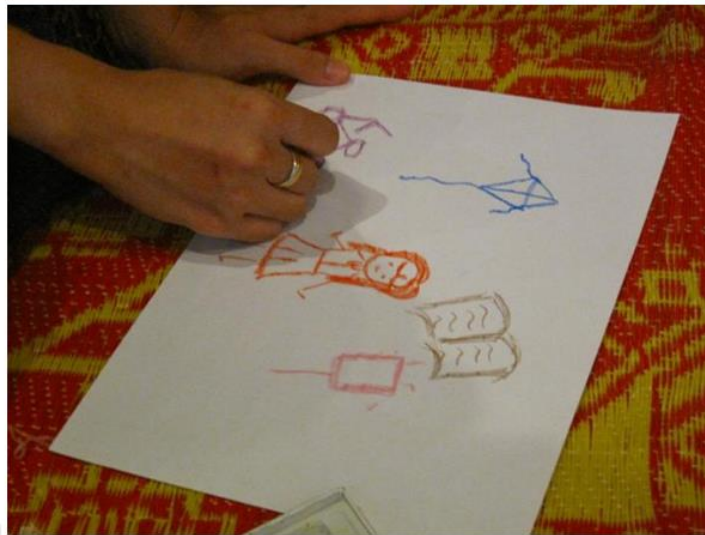

กรณีศึกษา : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

กรณีศึกษา : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี

(คุณธีระพล เต็มอุดม) เวลาที่หลายๆคนไปเห็นกระบวนการเรียนรู้ที่จัด เมื่อตะกี้ก็ให้ดูภาพใช้ไหมครับเราเห็นภาพมีนอนบ้าง มีนั่งจับคู่คุยกัน มีปิดตาบ้าง มีใช้ดินสอสีเทียนมาวาด นี่ละครับคือสิ่งที่เราเห็นอยู่ในเบื้องนอก เห็นว่าอ้อใช้สุนทรียสนทนา ใช้สื่อสารอย่างสันติ ใช้กระบวนการทางศิลปะ แต่จริงๆแล้วคือกระบวนการเรียนรู้ที่มองไปเราเห็นภาพอย่างนั้น แต่คือสิ่งที่เอื้อทำให้คนได้ใช้เวลาอยู่กับศิลปะแล้วได้ใคร่ครวญตัวเอง ได้เอื้อให้เกิดสมาธิขึ้นมา ได้เอื้อให้เกิดการพูดคุยแล้วเข้าใจกัน เราเลยเรียกกระบวนการกิจกรรมที่มีอยู่นี้เปรียบเสมือนเปลือก หรือรูปธรรมการนำไปใช้อย่างที่เห็นนะครับ แต่ว่าจะเป็นอันตรายมากเลยถ้าเรานำไปใช้แค่เปลือก แล้วก็จะกลายเป็นแค่なきิจกรรมนำไปใช้ แล้วจะไปไม่ถึงส่วนที่ทำให้เราได้โอบอุ้มช่วยเหลือกันจริงๆ แล้วก็ไม่สามารถทำให้เกิดแก่น คือมีการสติรู้ตัวแล้วนำพาการเรียนรู้ของตัวเองไปได้ไม่อย่างนั้นก็จะติดอยู่แค่เครื่องมือ หรือได้ยินที่ผมกับอาจารย์เอเซียพูดกันว่าเราใช้การพูดคุยนะให้ฟังกันนะ ถ้ากลับไปหลายๆคนเอาไปใช้ แล้วบังคับให้ฟังกันเลยมันก็ไม่เกิดประโยชน์ นี่คือตัวอย่างของการปฏิบัติ จะเห็นว่าเรามีรูปแบบการปฏิบัติเยอะแยะมากมายเลย ทั้งแบบที่เป็นการทำความสงบนิ่ง หรือ

การเคลื่อนไหว โยคะก็ใช่ สุนทรียสนทนาก็ใช่ กระบวนการทางศิลปะก็ใช่ แต่ไม่ใช่ทั้งหมดครับที่จะต้องเอาไปใช้ เราต้องรู้ว่าในความต่างที่แต่ละคนมี อะไรที่มันจะเข้ากันและนำไปใช้ได้บ้าง ถึงจะเหมาะสม อย่างที่วิทยาลัยพยาบาลชลบุรี เราก็ไม่ได้ใช้ทุกอย่างใช่ไหมครับอาจารย์เอเซีย

เครื่องมือ การปฏิบัติตามแนวจิตตปัญญาศึกษา

- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านความสงบนิ่ง (stillness practices)
- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านการเคลื่อนไหว (movement practices)
- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านกระบวนการเชิงสร้างสรรค์ (creation process practices)
- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านการทำกิจกรรมทางสังคม (activist practices)
- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านกระบวนการเชิงความสัมพันธ์ (relational practices)
- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านพลังพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ (ritual practices)
- การเรียนรู้/ฝึก ผ่านกิจกรรมรังสรรค์ (generative practices)

กลุ่มจิตตปัญญาวิธี : <http://jittapanyavithi.blogspot.com>

นี่จะเป็นรายละเอียด เราจะพูดถึงอีกทีครับว่าประกอบไปด้วยอะไรบ้าง เราแบ่งไว้ทั้งหมด 7 อย่าง รายละเอียดไปดูได้ใน Website โดยมากที่เราใช้ในครั้งนี้ ให้นักศึกษาได้เห็นความแตกต่างระหว่างกันว่า คือความมั่งคั่ง เราใช้ตัวนี้เยอะครับ ตัวกิจกรรมที่ว่าด้วยการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเชิงความสัมพันธ์เป็นหลัก นอกนั้นรวมผนวกไปด้วยแล้วโดยเขาไม่รู้ตัว แต่ตัวนี้คือตัวที่เราเอามาเป็นจุดเด่น แล้วเอามาเล่าให้พวกเราฟังในเวทีครั้งนี้ เดี่ยวอาจารย์เอเซียเชิญต่อเลยไหมครับ หลังจากนั้นเป็นอย่างไบบ้าง (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ) จริงๆ ที่เล่ามานี้ก็เป็นเฉลยแล้วนะ ค่อนข้างมาก ว่าที่เขาทำแล้วออกมาที่มนุษย์เห็นว่าโลกมันจะเป็นไปได้แค่หนึ่งแค่มก้อย่าง แล้วเราก็ต้องทนอยู่กับที่ทำงานซึ่งเราไม่ค่อยอยากไป องค์กรที่เราารู้สึกว่าไปแล้วไม่ได้พลัง อะไรต่างๆนี้ เป็นเพราะว่าเรายังไม่เห็นนะว่าจะมีกระบวนการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ที่สร้างความ เป็นไปได้ใหม่ๆ นำพามนุษย์ออกจากกรอบเล็กๆ ของตัวเราเอง ออกจากกรอบ เล็กๆ ของเขา ออกไปสู่สิ่งนั้นได้อย่างไร สิ่งทีอาจารย์หนุ่มเล่าไป เรื่องทฤษฎี เรื่องจิตตปัญญาศึกษาที่ผมคิดว่า มันเป็นแผนที่นะ สำหรับผมเองรู้สึกว่ามัน เป็นแผนที่ เพราะว่าตอนที่เรำทำงานวิจัย เราตั้งเป้าไว้ว่าเราอยากจะไป Review ดูว่ามีองค์ความรู้เรื่องกระบวนการรู้ที่ดีที่สุดในโลกนี้คืออะไรบ้าง อาจารย์ประเทศเคยบอกว่าก่อนที่จะไปทำเรื่องอะไร ให้ไปรู้ให้หมดจบสิ้นดินฟ้า มหาสมุทรก่อนว่า ใครทำอะไรอยู่ที่ไหน และมีองค์ความรู้อะไรดี ๆ อยู่ที่ไหน โดย ส่วนตัวผมชอบ Model นี้มาก เพราะรู้สึกว่ามันไม่แข็งๆเป็นธรรมชาติ แต่ที่ สำคัญที่สุด ผมรู้สึกว่ามันเป็นต้นไม้ที่อยู่ในเมืองไทยนะครับ รู้สึกว่าทฤษฎี จำนวนมากที่เราไปใช้นี้ไปขอยืมชาวบ้านเขามา ผมว่าทฤษฎีที่ว่ามันมาจาก Home grown มันเป็นต้นไม้มกเกิดในไทย แต่ไม่ได้หมายความว่าเราชาตินิยมจำ นะครับ ความรู้ก็เป็นสากลในจักรวาล เพียงแต่มันเกิดขึ้นในบริบทที่เอามาใช้ได้ ในสังคมไทย นอกเหนือจากเป็นแผนที่ว่าใครทำอะไรในโลกนี้ ผมรู้สึกว่ามันเป็น แผนที่สำหรับงานของเรื่องสุขภาพ เรื่องการส่งเสริมสุขภาพการดูแลสุขภาพ ของเรา ไม่ว่าจะเป็น HA หรือ SHA ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็น ฮา หรือ ชา นี้ อันนี้มัน เป็นแผนที่ว่าเราจะไปสร้างการเรียนรู้ที่ดี ให้กับตัวเราเอง แล้วก็องค์กรของเรา ได้อย่างไร แล้วไม่จำเป็นว่ามันจะเป็นประเด็นที่มีโจทย์ปัญหา จะเป็นองค์กรที่ดี

อยู่แล้วแล้วทำให้ดียิ่งขึ้นก็ได้ หรือว่ามีประเด็นปัญหาอยู่แล้วเราอยากจะเข้าไป
แก้ไขปัญหาก็ได้ อันนี้เป็นเหมือนกับเป็นแผนที่กว้างๆ แต่พอเราเอาไปใช้บอก
ได้เลยว่าเราจะหยิบส่วนไหน หรือดึงส่วนไหนมาเน้นเฉพาะ ถ้าจะให้เฉลย
ออกไป ผมรู้สึกว่าหัวใจของงานที่อาจารย์อุ๋นเขาทำ คือเรื่องของการทำให้คนได้
เห็นความเป็นมนุษย์ซึ่งกันและกันนะครับ จากเดิมเรารู้สึกว่า นักศึกษาเขารู้สึก
ว่าเขาอีกกลุ่มหนึ่ง นักศึกษาปกติหลักสูตรธรรมดาอีกกลุ่มหนึ่ง ฝ่ายนั้นก็เห็น
เหมือนกัน และก็รู้สึกว่าอาจารย์อยู่คนละฟากกันหมดเลย และเราก็เห็นแต่
กฎระเบียบ เห็นแต่ตัวเองเอาตัวเองเป็นศูนย์กลาง แต่ว่ากิจกรรมเหล่านี้ทำให้
เราได้ยินเสียงในใจของเรา และก็เห็นความเป็นมนุษย์ของเราเอง ว่า ฉันไม่ใช่
หนัก กลับบ้านเกือบเที่ยงคืนทุกวันแล้วนี่อะไร ซึ่งทำให้เราเข้าใจตัวเอง และก็
เราได้สื่อสารเรื่องนี้บอกคนอื่น นักศึกษาเหล่านั้นก็เหมือนกันครับ เขาก็รู้สึกว่า
ได้ให้ความเข้าใจตัวเอง หรือบางทีเรากำลังไม่พอที่จะให้ความเข้าใจตัวเอง แต่
มีคนอื่นมาให้ความเข้าใจกับเรา และเขาเห็นความเป็นมนุษย์ของเรา ทำให้เรา
ใจเราเปิดกว้างพอที่จะเห็นความเป็นมนุษย์ของคนอื่น และถ้าในกรณีของ
สถานพยาบาล แพทย์ พยาบาลให้ความเข้าใจกับผู้ป่วยก็แบบหนึ่งนะ แต่ใน
กรณีสร้างการเรียนรู้ ซึ่งจริงๆ พวกเรากลับไปเราเกือบทุกคนก็มีหัวหน้า และเรา
หลายคนก็มีลูกน้อง และสิ่งเหล่านี้เราสามารถที่จะไปใช้ในการสร้างกระบวนการ
เรียนรู้ที่ดีจากกันได้ เราไม่จำเป็นต้องติดแหง็ก อยู่กับโลกของเราที่ไม่มี
ทางออก เราต้องอยู่กับอะไรที่เราไม่พอใจและรู้สึกอึดอัด จริงๆ มุ่งองค์ความรู้
ในโลกแล้วครับว่าเราจะไปรู้จักกันและกัน แล้วจะไปเห็นความเป็นมนุษย์ซึ่งกัน
และกันได้อย่างไร (คุณธีระพล เต็มอุดม) ก่อนไปที่อาจารย์อุ๋น ถ้าใครมีคำถาม
หรืออะไรก็ได้ที่อยากจะบอกขอให้เขียนใส่กระดาษมาให้กับทีมงานของเรานะ
ครับจะได้เป็นการแลกเปลี่ยนกัน จะได้ไม่เป็นการรับฟังจากเราเพียงอย่างเดียว
เดี๋ยวนะครับ เชิญอาจารย์อุ๋นครับ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) อยากจะบอกว่า
จริงๆ ตัวเองไม่ได้อยู่ในกลุ่มของกระบวนการ เป็นผู้เข้าไปร่วมในประสบการณ์
คำพูดง่ายๆ ที่จะพูดกับนักศึกษาเสมอว่า ซึ่งนักศึกษาถามว่าอาจารย์จะให้หนู
ทำอะไรที่เขาจะมานั่ง 2-3 วัน ที่อาจารย์บอกให้มานั่ง ในปีนี้จากเดิมมีเด็กบาง
กลุ่มเท่านั้นที่เข้ามาทำ ในปีนี้ก็จะขยายให้เด็กทุกคนลองมาสัมผัสกับ

ประสบการณ์ของกิจกรรมแบบนี้ อยู่ดูง่าย ๆ กับเด็กก็คือว่า วันหนึ่งถ้าคุณรู้สึก อึดอัด แล้วรู้สึกว่าไม่มีที่ปลอดภัยเลยที่จะพูดให้ใครฟัง นั่นแหละเวลา 3 วัน คุณจะ มีที่ปลอดภัยที่สุดที่คุณจะเข้ามาพูดคุยได้ ครูจากเดิมเป็นผู้พูดชะเยอะ เพื่อนจากเดิมเป็นผู้ที่จะต้องคอยบอกทุกอย่างให้เรา ใน 3 วันนี้ครูกับเพื่อนจะเป็นผู้ฟังคุณ เพราะฉะนั้นมันจะเป็นพื้นที่ที่ปลอดภัยที่เขาเข้ามาแล้วจะมีความสุข พยายามบอกเขาอย่างนั้น อีกประเด็นหนึ่งที่เขาเตรียมตัวเตรียมใจที่จะเข้ามาเรียนรู้ก็คือว่า เขาต้องเรียนรู้การพูดถึงความรู้สึก จะบอกนักศึกษาเสมอว่า ปัจจุบันเราสื่อสารด้วยตัวหนังสือชะเยอะ กินข้าวหรือยังหน้าตาเรากี่จะอย่างนี้คะ แต่ถ้าคุณสื่อสารอีกแบบหนึ่ง เป็นอย่างไรบ้างกินข้าวหรือยัง สัมผัส ชักนิต น้ำเสียงที่อ่อนโยนชักหน่อย แต่ใจไปด้วย ความรู้สึกที่เขาได้มากกว่า ตัวหนังสือที่มันสื่อสารออกจากปากไปเท่านั้น เพราะฉะนั้นสองประเด็นคะ ที่จะบอกกับเขาเสมอเวลาที่จะทำกิจกรรม หรือจะสอนให้เกิดการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ผ่านระบบระเบียบนะคะ แค่อินเข้ามาหาเราในห้อง ให้เราสอนวิธีการเขียนลากิจในเด็กใหม่ๆที่เขาเข้ามา ความเอื้ออาทรที่อาจารย์บอก อ้าวอยู่ตรงนี้ ยืนแบบนะลูกนะ เอาตรงนั้นมาใส่ตรงนี้ เป็นใหม่ ไม่ใช่ ลองให้เพื่อนๆ ช่วยนะ แต่ถ้ายังไม่ได้ข้อมูลอะไรหนูกลับมาหาครูนะลูกนะ ความรู้สึกมันต่างจากนั้นไปตามกระบวนการ เห็นไหมระบบมีอยู่แล้ว ระบบไปตรงนั้น มันต่างกันเยอะคะ เพราะฉะนั้นความปลอดภัยที่เขาจะได้รับจากสิ่งที่เขาพูดคุยออกไป เพราะบางเรื่องเป็นเรื่องส่วนตัว บางเรื่องก็จะไม่รู้จะไปพูดที่ไหน พ่อแม่ก็รับฟังไม่ได้ กับสอนให้เขาสื่อสารความรู้สึกออกมา ให้เขาพูดกับความรู้สึก อันนั้นคือสิ่งที่คิดว่ามันได้ประเด็น แล้วเด็กเข้าใจง่ายแล้วเขาเข้ามาในกระบวนการ เขาไปกับกระบวนการได้ดี และมีความสุขมากขึ้น เมื่อเขาเดินออกไปจากห้อง (คุณธีระพล เต็มอุดม)ผมดีใจอย่างหนึ่งที่อาจารย์บอกว่าจะใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษานี้ให้กับนักศึกษาทุกคน จากเดิมที่เราลองกับเจ้าหน้าที่และอาจารย์ทั้งวิทยาลัย แต่นักศึกษาก็ได้บางส่วน นักศึกษาได้กับนักศึกษาภาคปกติปี 4 ไซ้ใหม่ครับ แต่พออาจารย์บอกว่าจะทำกับนักศึกษาทุกคน ทำให้ผมนึกถึงหลายๆครั้ง หรือแม้แต่ในหลายเวทีที่พูดถึงจิตตปัญญาศึกษา หลายคนอาจจะเคยได้ยินอาจารย์ประเวศท่านพูดถึงบ่อยๆ อาจารย์สุเมธก็พูดถึงจิตตปัญญา

ศึกษาบ่อยๆ แล้วก็มีคนบอกว่าอาจารย์จะต้องไปจัดอย่างไร ที่เรียนนี้เป็นแบบ
คณะที่เฉพาะทางมากเกินไปนะ ต้องไปจัดเพิ่มจัดอะไรใหม่ ก็ยืนยันเป็นรูปธรรม
นะครับไม่ว่าจะเป็นที่คณะวิทยาศาสตร์ หรือว่าวิทยาลัยพยาบาลก็อยู่ได้ แล้วก็
เข้ากันได้ด้วย โดยที่เราแทบจะไม่ต้องทำอะไรเพิ่มให้เหนื่อยมากมายครับ (ดร.
สรยุทธ รัตนพจนารถ) เชียร์พวกเรา ถ้าใครมีคำถามอะไร มี Comment อะไร
อยากจะแบ่งปัน ก็เชิญนะครับ ผมมองว่าจริงๆ เวลาเราทำ Ha หรือ SHA ก็
ตาม บางที่ไม่แน่ใจว่าจะไปเริ่มอย่างไร ในแง่ว่า มันอาจจะมีความยุ่งยาก หลายคน
มักจะมาเริ่มว่าเข้าเวิร์คช็อป ที่เวลาเราเปิดเวิร์คช็อปแบบ Open แบบรับคน
ทั่วไปคนมาก็จะมาถามเราว่าแล้วใช้เทคนิคอะไร แล้วจะไปทำอย่างไร ผมก็
รู้สึกว่าก็ดีนะ มันก็เป็นการเริ่มต้นที่ OK แต่ว่ามันจะง่ายขึ้นถ้าเราเข้าใจว่าแก่น
มันคืออะไร แล้วเราจะนำพาตัวเองไปอย่างไร เราจะไปสร้างกระบวนการให้
เกิดขึ้นด้วยตัวเองเราเองได้อย่างไร

บทส่งท้าย

(คุณธีระพล เต็มอุดม) ได้คำถามแรกมา เป็นคำถามที่ดีมากนะครับ ผมรู้สึกว่า
เสียเวลาหลายๆ ท่านที่ไม่สามารถอยู่ได้จนถึงเวลาท้ายๆ เพราะว่าเป็นคำถามที่
อาจจะตอบโจทย์ในใจหลายท่าน และก็รู้สึกว่ามันคล้ายกับคำถามว่ามันจะดี
จริงหรือ คำถามอย่างนี้ครับ ที่ทำงานเคยทำกิจกรรม OD เมื่อหลายปีมาแล้ว
ปัจจุบันผลที่เคยได้จากกิจกรรมนั้นได้สลายไปแล้ว สนใจจะอยากทราบว่า
แตกต่างจาก OD อย่างไรคะ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) อาจารย์อย่าเข้าใจว่า
กิจกรรมตรงนี้เป็นกิจกรรม OD นะคะ มันอาจจะเป็นส่วนหนึ่ง แต่สิ่งตรงนี้เมื่อ
เราเข้าไปในกระบวนการแล้ว มันจะติดอยู่กับตัว ก็ปีมันก็ไม่ไปไหนคะ เพราะว่า
อะไรทุกๆ ครั้งที่ได้มีโอกาสเข้าไปร่วมกิจกรรมกับเด็กนักศึกษา แล้วเราก็
สอดแทรกสิ่งเหล่านี้เข้าไปให้เด็กนี่แหละ ตัวเองก็จะได้ประสบการณ์เพิ่มเติมขึ้น
เสมอ แล้วก็บอกกับเด็กว่าครูไม่ได้สร้างกิจกรรมตรงนี้ เพื่อให้คุณได้เกิดการ
เรียนรู้เฉพาะคุณเท่านั้น ตัวครู ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วม
นั่นคือเกิดการเรียนรู้ เพราะหลังจากการทำงานแล้วเราจะมาคุยกัน เป็นอย่างไร

รู้สึกอย่างไร มีอะไรบ้างไหมที่เราต้องทำ เพราะฉะนั้นขอความกรุณาว่าอย่า
เข้าใจว่ามันคือ OD เท่านั้น มันไม่ใช่ความหมายว่า OD (ดร.สรยุทธ รัตนพจน
ารถ) ก็เห็นเหมือนอาจารย์อยู่ มันก็เป็น OD แบบหนึ่ง เพียงแต่ว่าเหมือน Health
Promotion นะครับ คือเราคงจะไม่ได้อายุคาดเฉลี่ยของเราเหมือนกับ จะโคมาที
ก็ไปหนดหัวใจปั๊มหัวใจทีหนึ่ง ป่วยทีก็ต้องพักอยู่กับบ้านทีหนึ่ง มันคือ Health
Promotion คือเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพ ต้องไปออกกำลังกาย ไปว่ายน้ำ
ไปวิ่งทุกบอย เรื่องนี้ต้องทำต่อเนื่อง แล้วเวลาทำต่อเนื่องมันดีตรงที่ว่า ชีวิตเรา
มันดีขึ้น ชีวิตเรายาวขึ้น สบายขึ้น ความสัมพันธ์ของเรา ข้อดีคือว่า เราสามารถ
จะโยงงานที่เราทำ ไม่ว่าจะเป็น HA หรือว่า SHA เข้าไปกับชีวิตของเรา ชีวิตเรา
จะไม่ถูกแยกสังขารเป็นห้าแยกสังขารแบบหนึ่งจีน ตรงนั้นทางหนึ่ง ตรงนี้
ทางหนึ่ง รู้สึกว่าไหนจะดูแลพ่อแม่ที่แก่ ไหนจะดูแลลูก ไหนจะดูแลงาน ไหนจะ
ดูแลการประเมิน ไหนจะดูแลผู้ป่วย ไหนฉันจะไปเรียนต่ออีก แล้วจะทำมันได้
อย่างไรรกัน ชีวิตฉันแบ่งออกเป็นส่วนๆ จนจะแบ่งไม่ถูกอยู่แล้ว แต่ถ้าเราทำให้
เป็นสิ่งเดียวกัน เราจะเห็นว่า การกลับมาใช้ชีวิตเอง เข้าใจตัวเอง แล้วก็เข้าใจคน
อื่นมันช่วยในงานที่ทำงาน และมันทำให้ความสัมพันธ์ของเราดีขึ้น ทำให้
ความสัมพันธ์ของเรากับพ่อแม่ของเราดีขึ้น ทำให้ฉันมีที่ทำงานที่มีความสุขมาก
ขึ้น แบบนี้ครับมันคือเรื่องเดียวกันครับ ถ้างานของเราเป็นองค์กรรวมละครับ
อย่างเช่นผมเป็นอาจารย์ ต้องทำ 3 - 4 ภาระงาน ต้องมีวิจัย ต้องมีสอน ต้องมี
บริการชุมชน ต้องมีส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอะไรต่างๆ ถ้าเกิดว่างานแต่ละ
งานมันแยกกันนะครับ แล้วชีวิตในมหิตลมันต้องได้ประมาณ 1,300 กว่าชั่วโมง
เราทำชั่วโมงๆเหล่านี้แยกกัน นี่มันไม่ไปไหนครับ ชีวิตเราจะทำไม่พอ แล้วเราก็ค
จะไม่เหลือเวลา ไปดูหนังบ้างจะพักผ่อนนอนอยู่กับบ้านบ้าง มันจะไม่มีเหลือ
ครับ แต่ถ้าเราทำงานหนึ่ง แล้วสามารถ งานวิจัยฉันมันก็เป็นงานเรื่องส่งเสริม
ศิลปวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ในองค์กรด้วย เพราะว่างานวิจัยฉันนะเวลา
ทำ ทำแล้วมันมีความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กร เราก็อางานเอาเวลาไปใส่ตรงนี้
ด้วย เวลาเราเรียนรู้ว่าเราจะอยู่กับที่ทำงานให้ดี แล้วก็มีความสุขได้อย่างไร มัน
เป็นเวลาเดียวกันกับที่เราว่าเราจะไปดูแลครอบครัวของเราให้ดีได้อย่างไร มัน
เป็นเรื่องเดียวกัน มันไม่ใช่เรื่องของการเอาไปกรอกลงตาราง เวลาคนมาตรวจ

อย่างไร มันคือว่าฉันต้องมีชีวิตที่มันเป็นองค์รวม การดูแลชีวิตของฉันมันเป็นองค์รวม ฉันดูแลชีวิตที่ทำงานมันเป็นอย่างเดียวกันกับดูแลชีวิตที่บ้านฉัน อย่างไรก็ตาม แล้วทำไปทุกวัน ยิ่งทำแล้วยิ่งได้เวลาเยอะนะครับ ถ้าเราทำ OK เราทำถูกนี้ ชีวิตเราจะมีเวลาเหลือเยอะขึ้น เรื่องยากๆจะเป็นเรื่องง่ายๆ เรื่องง่ายๆมันจะกลายเป็นเรื่องขึ้นมา (คุณธีระพล เต็มอุดม)ครับก่อนจะไปถึงคำถามต่อไป อยากพูดตรงนี้ที่บอกกันว่าแล้วมันสลายไปหลังทำกิจกรรมไปแล้ว ก็ในกรณีของทุกที่ที่พวกเราไปออกแบบให้ ไปจัดให้รวมทั้งที่ วพบ.ชลบุรี แต่วพบ.ชลบุรีโดดเด่นสุด ในแง่ที่ว่าซื้อเอาไอเดียนี้มากที่สุด ไม่ใช่ไอเดียเรื่องจิตตปัญญาพฤษภาคมะครับ แต่เป็นไอเดียเรื่องของตัวเองเป็นเจ้าของ แล้วทำต่อเนื่อง เกือบทุกที่เวลาเราไปเราบอกว่า อย่าหวังนะครับเราจัดเวิร์คช็อปแล้วจบ สิ่งที่เกิดขึ้นต่อจากหลังเวิร์คช็อป น่า Amazing มากมายถ้าทำต่อเนื่อง แล้วก็ไปดูแลกันต่อเนื่อง ที่ชลบุรีเขาก็ทำกันอย่างนี้ครับ อีกคำถามหนึ่งนะครับ ในสถานการณ์ที่องค์กรมีแต่คนอยากพูด แข่งกันพูด ไม่มีใครฟังกัน แล้วยังพูดถึงปัญหาของคนอื่น จะจัดการเรียนรู้อย่างไร ให้แต่ละคนได้พูดโดยมีผู้ฟัง และฟังอย่างตั้งใจ เข้าใจ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ)เป็นโจทย์ที่ดีนะครับเพราะว่า รู้สึกว่าจะเป็นโรคที่มีกันทุกองค์กร ใช่ไหมครับ ผมคิดว่ามีวิธีการอย่างหนึ่งนะครับคือมันตอบได้หลายอย่างนะครับ ให้ผมตอบ ผมตอบได้สักห้าหกอย่าง กับคำถามนั้น แต่ผมรู้สึกว่าวิธีหนึ่ง ถ้าเราเอาเรื่องการฟังกันอย่างลึกซึ้งนี้ ไปโยงกับสิ่งที่มีคุณค่า มีความหมายในชีวิตเขา นะครับ เขาจะอยากทำมัน คนที่มีลูกนะ ผมรู้สึกเลยว่าหนึ่งกุญแจสำคัญตอนไปจัดเวิร์คช็อปนะ ดูว่าใครมีลูก และดูว่าความสัมพันธ์เขากับลูกเป็นอย่างไร และคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยปัจจุบันนะความสัมพันธ์กับลูกมันแย่มากเลย ลูกเขาก็โตไปเล่นเกมออนไลน์ เราก็กลับบ้านดี ๆ ทำนั่นทำนี่ มันไม่เข้าใจกัน ถ้าเกิดเราเห็นว่าการฟังกันที่ทำงาน มันทำให้ความสัมพันธ์เขากับลูกดีขึ้นมาได้ยังไง ชี้อร้านจะไปให้เขาเรียนเลย ครับ ไละเขาบอกว่านี่เธอไปทำงาน เขายังดิ้นรนกระเสือกกระสนมาเรียนเรื่องนี้ให้จงได้ เพราะความสัมพันธ์กับลูกมันมีความหมายสำหรับเขาค่ะ บางคนพ่อแม่เรารักสุดแสนเลยนะครับ แต่อยู่ใกล้ๆแล้วอยู่แป๊บเดียว เรากับสงสัยเรามาอยู่ตรงนี้ได้ยังไง บางทีมันเป็นเรื่องสุขภาพตัวเอง ทำงานแล้วเครียด มีใครบ้าง

ที่ทำงานแล้วไม่เครียดไหนยกมือซิ มีเกือบทุกคน มีมากบ้างน้อยบ้าง ถ้าเกิดเราชี้ให้เขาเห็น การฟังกันอยู่ที่ทำงานแล้วฟังกัน แล้วเราจะลดความเครียดของเขาได้ยังไง มีใครบ้างไม่อยากจะเรียน ทุกคนอยากเรียนครับ ทุกคนอยากมีความสุข ทุกคนอยากรู้ว่าชีวิตจะมีความสุขได้อย่างไร ฉันจะมีเวลาเหลือในชีวิต ไปออกกำลังกาย ไปเล่น ไปช้อปปิ้ง ไปอะไรต่างๆของฉันได้อย่างไร แต่ปัจจุบันมันเร็วหมดเหลือเกินนะครับ เพราะหลายอย่างมันทำแล้วต้องทำอีก ทำแล้วต้องไปแก้ สิ่งแล้วก็ไม่ได้ เพราะความสัมพันธ์ไม่ดี ถ้าเราโยงกับสิ่งที่เขาให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสุขภาพในชีวิตของเขา ความสัมพันธ์กับที่เขารัก หรือ ความสัมพันธ์กับคนที่รักเขา เขาจะอยากเรียนครับ เขาจะอยากรู้ว่าทำอะไรในชีวิตมันถึงจะดีขึ้น แล้วมันดีกับชีวิตเขาอย่างไร เขาจะอยากเรียนครับ (คุณธีระพล เต็มอุดม) อยากจะปิดท้ายเรื่องคนสวยที่สุดบนเวทีนี้ครับ มีใบหนึ่งเขียนมา ขออนุญาตอ่านให้ทุกคนรับรู้ นะครับ ไม่ใช่คำถามแต่เขาบอกว่า ขอเป็นกำลังใจให้อาจารย์ผู้ปั้นเด็กธรรมดาๆให้กลายเป็นพยาบาลมีคุณภาพสู่สังคมต่อไป ขอบคุณคะจากคนใต้ (ดร.เพ็ญพรรณ ขจรศิลป์) ขอบคุณนะคะเราใต้ใจคนใต้แล้วนะคะ คำถามสุดท้ายแล้วนะคะ แรกๆมีความรู้สึกกับว่าทำไมวิทยาลัยพยาบาลเตรียมความพร้อม กับเฉพาะนักศึกษาปกติเท่านั้น คำตอบก็คือว่าเรารู้สึกคะ ตัวอาจารย์เองก็รู้สึกว่าทำไมเราถึงไปจำกัดเฉพาะเด็กปกติเท่านั้นที่ต้องเป็นคนตั้งรับ คำถามว่าแล้วเด็กใต้เราเตรียมอะไรให้เขาบ้าง คำตอบที่สำคัญที่สุดคือ เขามาแบบเร่งรัดเร่งด่วน ฉุกเฉินมากเลย ถูกเรียกตัวกลับบ้าน กลับบ้านรับสมัครเสร็จสอบรับรุ่งขึ้น อีกสองวันประกาศผล อีกวันหนึ่งมอบตัว อีกวันหนึ่งเดินทาง เพราะฉะนั้นเป็นโครงการที่เร่งด่วนมาก แต่สิ่งที่เขาจะต้องรับเผชิญปัญหาตรงนั้น เขาก็มีความรู้สึกสูญเสียการที่เขาจะได้อยู่กับครอบครัวแล้ว ถ้ามว่าเราได้มีการเตรียมตัวอะไรไหมสำหรับเด็กใต้ โครงการนี้เป็นโครงการที่ทุ่มทุนสร้างมาก เอรารถจากกรุงเทพ เด็ก 3,000 คนขึ้นรถบัสทั้งหมดเลย รถบัสจะไปรวมอยู่ในสวนสาธารณะเยอะมากเป็นร้อยๆคัน จะมีอาจารย์จากวิทยาลัยลงไป เพื่อไปรับเด็กลงทะเบียนแล้วขึ้นรถ ในช่วงนี้ละคะเราใต้ให้ข้อมูลและได้เตรียมเขาว่าเขาจะมาเจออะไรบ้าง เพราะฉะนั้นนี่คือการเตรียมตัวที่นักศึกษาใต้ก็ได้ได้รับการเตรียมตัวเช่นเดียวกันไม่ใช่นักศึกษาปกติเท่านั้น

คำถามที่สอง การแก้ไขปัญหของอาจารย์ ทำมาก่อนหรือหลังจากที่อาจารย์เรียนรู้กระบวนการศึกษานี้ จะบอกว่าทำมาตลอดนะค่ะ แต่ทำได้ไม่ดี เพราะไม่รู้จักตัวเอง ตัวเองเป็นคนกระต้าง กระต้างในด้านความรู้สึก แต่งงานกับสามีก็ คือ เล่นกีฬามาด้วยกันมองตากัน ก็เออๆเข้าใจกัน แต่หลังจากที่ได้เรียนรู้กระบวนการนี้แล้วนะค่ะ รู้จักตัวเองมากขึ้น ว่าความกระต้างไม่ต้องบอกว่าเวลาคุณจะทำอะไรให้มันดีขึ้น ไม่ต้องตัดจริต ทำแบบเรานี่แหละค่ะ แต่ลดแล้วเพิ่มความรู้จักเข้าไป จะถามถึงความรู้สึกว่าคุณเสียใจไหมเสียใจเปล่า กับเป็นอย่างไรบ้าง ดีขึ้นหรือยัง มันต่างกันคนละขั้วค่ะ เพราะถ้าเราบอกว่าเรายังยึดมั่นตัวตนอยู่ว่า คุณเป็นคนกระต้าง แล้วคุณก็จะเป็นคนกระต้างอยู่แบบนี้ คุณก็จะอยู่แบบนี้คุณก็จะเอาศีรษะของคุณโขกกับกำแพงทุกวันๆ แต่เราจะทำอย่างไรให้ความกระต้างของเราให้เกิดประโยชน์ ทำให้ได้กับเด็ก และได้กับสิ่งที่เราทำหน้าที่อยู่ และบอกได้เลยนะค่ะว่ากระบวนการนี้ ไม่ได้เฉพาะบทบาทหน้าที่ของการเป็นครูพยาบาลเท่านั้น ตัวเองได้ประสบการณ์เอาไปใช้กับการเป็นแม่ ดูแลลูกมากขึ้น มองถึงความรู้สึกเขามากขึ้น สำคัญที่สุดเลยคนที่เลี้ยงดูเรา พ่อแม่นี้ยกไว้เหนือเกล้าอยู่แล้วนะค่ะ คนที่เลี้ยงดูเราคือคนที่เอาเงินเดือนมาให้เราใช้ แต่ก่อนนี้ไม่ค่อยพูดถึงความรู้สึก ไม่ค่อยถามว่ากลับมาเหนื่อยไหมแค่มองว่ากลับมาแล้ว ปิดประตูได้ล๊อคประตู ถ้าเมื่อไหร่เธอยังไม่กลับบ้านฉันนะนอนไม่หลับก็จะบอกอย่างนี้ แต่ตอนนี้เวลาสามีกลับมาบ้าน เป็นอย่างไรบ้างงานนี้ยุ่งไหม อู้ยุงมากเลยพี่เป็นอย่างไรบ้าง ทำให้เรามีความสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัวเพิ่มมากขึ้นอย่างสูง ทำให้ตัวเองมีความสุขมากขึ้น เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงไม่ได้เปลี่ยนแปลงเฉพาะ 3 วันที่อยู่ในเวิร์คช็อป แล้วก็ไม่ได้บอกว่าเปลี่ยนแปลงเฉพาะอีก 2-3 วันหลังจากเวิร์คช็อป มันเปลี่ยนแปลงเราได้ตลอดชีวิตค่ะ ถ้าเกิดเราเข้าใจ และเอามาใช้จริงๆ เราจะมีสุขมากขึ้น และเราก็อยากแบ่งปันความสุขตรงนี้ให้กับทุกคนที่มาอยู่ใกล้ๆเรา เมื่อไหร่ก็แล้วแต่ที่ ใครมาอยู่ใกล้เราแล้วเขาอยากมาใกล้อีก เราประเมินได้เลยค่ะว่า เราเป็นบุคคลที่มีการพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ และก็ประเมินตัวเองอยู่ตลอดเวลา แต่ถ้าเกิดเมื่อไหร่ คนเขามาใกล้เราครั้งสองครั้งแล้วหายไปเลย นั้นแหละค่ะคุณต้องทบทวนใหม่แล้วละค่ะ ขอขอบคุณค่ะ (ดร.สรยุทธ รัตนพจนารถ)ครับสำหรับพวก

เราที่ต้องทำงานเกี่ยวเนื่องกับ HA เราถึงได้มาประชุมในวันนี้ ผมรู้สึกว่าการ Humanize Health Care มันก็ดีนะ และมันก็ทำให้เราเห็นความหมายในชีวิต หรือว่างานมันมีสิ่งงดงาม ผมรู้สึกว่า Contribution หรือสิ่งที่ Humanize Health Care การแพทย์ด้วยหัวใจมนุษย์ มันให้กับชีวิตเราส่วนหนึ่งมันคือเรื่องของ คุณค่าในงานและก็ความงดงามในงานในชีวิต ผมไม่ปฏิเสธตรงนี้เลย และผมก็ รู้สึกว่า มันก็เป็นสิ่งสำคัญในการที่เราจะมีชีวิตอยู่ สิ่งที่ผมไม่แน่ใจก็คือว่า แล้ว ชีวิตเราสบาย แล้วก็ผ่อนคลาย แล้วก็มีความสุขขึ้นหรือเปล่า นี่เป็นสิ่งที่ผม สงสัย เพราะว่าถ้าใช้ไม่ดี มันจะกลายเป็นว่า เธอต้องเป็นคนดีสิ เธอต้องไปใส่ ใจความเป็นมนุษย์กับคนนั้นคนนี่ การบริการของเธอมันต้องดีขึ้นอีก ต้องมีมิติ นั้น ต้องมีมิตินี้ รวากับว่ามันต้องทำอะไรเยอะขึ้นอีกฉันก็เหนื่อยจะแย่อยู่แล้ว ผมรู้สึกว่าสิ่งที่เรามาแบ่งปันกันวันนี้ มันเป็นช่องทางที่เราจะยกระดับงานที่ดีๆ ของเราเข้าไปในมิติอื่นๆ ให้เราสามารถดูแลตัวเองด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ ให้เราดูแลคนที่บ้านเราด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และชีวิตเรามันสบายขึ้นด้วย นอกเหนือมันจะงาม นอกเหนือมันจะดี มันสบายและมีความสุข ผมคิดว่ามันเป็นไปได้นะ และเราสามารถโยงไปกับงาน HA มันจะทำให้เราเห็นความหมาย ในงาน HA ของเรามากขึ้น ถ้าเราเห็นความหมายแล้วรู้สึกสนุกกับมันอยู่แล้วก็ดี แต่ถ้ายังนึกไม่ออกว่าเรายังต้องเป็นภาระงาน ลองเอามันไปเชื่อมโยงกับ คุณค่าความหมายชีวิตเราครับ แล้วทำให้มันมี Contribution ให้กับงาน หรือกับ สิ่งในชีวิตที่มีความหมายกับเรา การได้พักผ่อน การมีชีวิตที่สมดุล สุขภาพที่ แข็งแรง ครอบครัวที่มีความหมาย ที่ทำงานที่อบอุ่นน่ารัก โยงสิ่งเหล่านี้เข้ากับ คุณค่าของเราแล้วทำมัน เราจะมีชีวิตที่มันน่าทำขึ้นเยอะเลย และตอนนี้อะไรก็ เปิดไฟเขียวให้ทำแบบนี้ครับ เราสร้างสรรค์ให้มันเอามาโยงกัน แล้วเชื่อว่าเรา จะมีชีวิตที่มันมีความสุขมีความหมายมากขึ้นครับ (คุณธีระพล เต็มอุดม) พัง อาจารย์อยู่เมื่อกี้รู้สึกว่า ผมกำลังได้ทำงานที่ดีที่สุดในโลกอยู่งานหนึ่ง คืองานที่ ผมทำอยู่ปัจจุบันนี้ ในฐานะคนที่จัดกระบวนการคนที่ออกแบบกระบวนการ เรียนรู้ ได้เห็นเพื่อนที่ครั้งหนึ่งชีวิตเขาแยกเป็นส่วนๆ เขาต้องแบ่งเวลาเพื่อดูแล ครอบครัวดูแลลูก เขาต้องทุ่มเทอย่างเต็มที่เพื่องานเพื่อลูกศิษย์ จนมาถึงวันนี้ที่ เรานั่งข้างกัน แล้วก็เขาได้แสดงให้เห็นว่า สิ่งทั้งหมดที่เขาได้เรียนรู้มา สิ่ง

ทั้งหมดที่เขาทำมันเป็นสิ่งเดียวกัน สิ่งที่เขา กำลังทำอยู่ ช่วยเหลือลูกศิษย์
ตัวเองได้เติบโต ดูแลครอบครัวมันเป็นเรื่องเดียวกันทั้งหมดได้นี้ สำหรับเราซึ่ง
ทำหน้าที่กระบวนกร ไม่รู้จะหวังอะไรหรือว่าจะมีอะไรที่มันน่าปลื้มใจได้
มากกว่านี้ครับ อยากขอบคุณเพื่อนคนนี้จริงๆ ที่ได้เป็นประจักษ์พยานในการ
ปรากฏถึงสิ่งที่พวกเราพยายามทำกันมาตลอด ก็สำหรับ Website ที่ขึ้น
ทางด้านซ้ายมือของผม ก็ข้อมูลต่างๆนานาบทความหรือว่าไอดี โมเดล
ทั้งหลายที่เราคุยกันวันนี้ มีรายละเอียดอยู่ในนี้ทั้งหมดนะครับ ก็ขอบคุณทุก
ท่านมากครับ แล้วก็ขอโทษที่ใช้เวลาเกินไปเจ็ดนาที

